

Ratitovška obzorja

Časopis za občino Železniki | Oktober 2019 | Letnik 18 | Številka 46

Javna razgrnitev in predstavitev modelov vrednotenja nepremičnin

Javna razgrnitev predloga modelov ves oktober poteka v sejni sobi Občine Železniki, javna predstavitev modelov vrednotenja pa bo 17. oktobra v Kranju.

OBČINA ŽELEZNIKI

Obveščamo vse lastnike nepremičnin, da bo od 1. 10. 2019 do vključno 30. 10. 2019 v sejni sobi Občine Železniki v času uradnih ur potekala javna razgrnitev predloga modelov vrednotenja nepremičnin, ki ga je pripravila Geodetska uprava Republike Slovenije. Predlog modelov vrednotenja je od 1. 10. 2019 dostopen tudi na Portalu množičnega vrednotenja nepremičnin (Portal MVN) na naslovu www.mvn.e-prostor.gov.si, kjer bodo objavljene tudi poskusno izračunane vrednosti, izračunane na osnovi objavljenega predloga modelov in podatkov nepremičnin v registru nepremičnin na dan 27. 6. 2019. Javna predstavitev modelov vrednotenja bo potekala v četrtek, 17. oktobra 2019, od 10. do 13. ure v prostorih Mestne občine Kranj (dvorana 15, Slovenski trg 1).

Vsi zainteresirani lahko od 1. oktobra do 15. novembra 2019 podajo mnenja in pripombe k predlogu modelov vrednotenja, ki morajo biti ustrezno obrazložene, in sicer:

- pripombe, ki se nanašajo na zarise vrednostnih con in višine vrednostnih ravni nepremičnin na območju naše občine, pošljite na obrazcu JR.MV-1 na naslov: Občina Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki ali skeniranega na elektronski naslov: uprava@obcina.zelezniki.si ali izpolnite obrazec v fizični obliki in ga oddate v sprejemni pisarni Občine Železniki,
- vse ostale pripombe na modele vrednotenja pošljite na obrazcu JR.MV-2 po pošti na naslov: Geodetska uprava RS –

Vrednotenje, p.p. 35, 1001 Ljubljana, ali skeniranega na elektronski naslov vrednotenje@gov.si.

Obrazca JR.MV-1 in JR.MV-2 bosta dostopna na kraju javne razgrnitve ali na Portalu MVN. Šteje se, da je pri dajanju pripomb in predlogov z navedbo imena in priimka ali drugih osebnih podatkov dan pristanek za objavo teh podatkov v javno objavljenih stališčih do pripomb. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavijo imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

KAJ JE MODEL VREDNOTENJA NEPREMIČNIN (MVN)?

MVN predpisuje Zakon o množičnem vrednotenju nepremičnin (Uradni list RS, št. 77/17 in 33/19), ki ureja pravila, postopke in merila za množično ocenjevanje vrednosti nepremičnin v Republiki Sloveniji za namene obdavčevanja in druge javne namene, določene z zakonom. Geodetska uprava Republike Slovenije je tako na podlagi zakona pripravila modele množičnega vrednotenja nepremičnin.

Množično vrednotenje nepremičnin je sistem ocenjevanja vrednosti nepremičnin na podlagi modelov množičnega vrednotenja in podatkov o nepremičninah, ki so vpisani v uradne evidences. Modeli vrednotenja pa so pravila, zapisana v obliki tabel, vrednostnih con, enačb ipd., ki določajo, katere lastnosti nepremičnine vplivajo na njeno posplošeno vrednost in v kakšni meri. V modele so zajeti še velikost nepremičnin, starost stavb in vsi drugi dejavniki, ki preverjeno vplivajo na dejansko tržno ceno.

V Logu že gradijo komunalno infrastrukturo

V okviru prvega sklopa komunalne ureditve v naselju Log, ki se je začela pred kratkim, je predvideno reševanje celotne komunalne infrastrukture na območju javne poti od hiš Log 42 do Log 78 in dveh hudourniških izvirov, ki že dolgo povzročata težave. "Dela so se začela minul teden z izkopi pri regionalni cesti in se bodo nadaljevala naprej po lokalni cesti. Zgradili bomo fekalno kanalizacijo, vodovod in na koncu še meteorni kanal," je povedal občinski svetovalec za investicije Peter Košir. Dela, vredna 137 tisoč evrov, naj bi izvajalec, podjetje Lavaco, končal v drugi polovici novembra.

Foto: Gorazd Kavčič

KOLOFON: RATITOVŠKA OBZORJA (ISSN C505-8066) – Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki, pravice izdajatelja opravlja: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, 04/201 42 00). Odgovorna urednica: Ana Šubic (ana.subic@g-glas.si, 031/693 763); Svet glasila: Ana Šubic, Matej Šubic, Nataša Habjan, Valerija Štibelj. Oglasno trženje: Marjan Potočnik (marjan.potocnik@g-glas.si, 051/697 730). Ratitovška obzorja izhajajo šest- do osemkrat letno, praviloma drugi petek v mesecu, v nakladi 2170 izvodov, brezplačno jih prejemajo vsa gospodinjstva v občini Železniki. Tisk: Nonparel, d. o. o., Kidričeva cesta 7, 4220 Škofja Loka, distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor. Ratitovška obzorja so vpisana v Razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1708. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo, pisma bralcev so omejena na 2000 znakov s presledki. Na naslovnici: V šolo s pešbusom, foto Gorazd Kavčič

Naslednja številka bo izšla 13. decembra 2019. Prispevke zanjo lahko pošljete do 1. decembra 2019 na naslov: ana.subic@g-glas.si ali valerija.stibelj@obcina.zelezniki.si.

Nadaljujejo prenovo bazena

Prenova savn, tušev in sanitarij se bo začela predvidoma 14. oktobra. Od tedaj in predvidoma do 11. novembra bo plavalni bazen zaprt.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Prenovo, ki bo stala 215 tisoč evrov, bodo razdelili v dve fazi, je napovedal občinski svetovalec za investicije Peter Košir. Plavalni bazen bodo v ponedeljek, 14. oktobra, zaprli in se lotili prve faze. Najprej bodo obnovili prostor, v katerem so trenutno savne, ter v njem uredili osem tušev in sanitarije za moške in ženske. Rok izvedbe je 11. november, nakar bo bazen znova nemoteno obratoval, obenem pa se bodo takoj lotili druge faze prenove. Na mestu, kjer so sedaj tuši, bodo predvidoma do sredine decembra zgradili dve finski savni (večjo in manjšo) ter parno in infrardečo savno, je razložil Košir.

Prenova plavalnega bazena je bila sicer predvidena že v polletnih mesecih, a se je zapletlo pri izbiri izvajalca oz. visokih ponudbah. Na prvi razpis so prejeli le eno nepopolno ponudbo, na drugi razpis se je prijavilo podjetje Lavaco z 238 tisoč evrov vredno ponudbo, ki so jo na občini ocenili kot nedopustno. Tudi na tretjem razpisu, pri katerem so nekoliko okrnili obseg del, so poleg ene nepopolne ponudbe prejeli le še ponudbo že omenjenega podjetja, ki pa je še vedno znašala 215 tisoč evrov, kar je precej presegló razpoložljiva proračunska sredstva. Župan Anton Luznar je tako občinskim svetni-

V prostoru obstoječih savn bodo uredili osem tušev in sanitarije, nato pa bodo na mestu, kjer so sedaj tuši, uredili dve finski savni ter parno in infrardečo savno. Investicija naj bi bila končana sredi decembra.

kom predlagal rebalans proračuna, ki so ga na septembrski seji tudi potrdili in tako prižgali zeleno luč nadaljnji prenovi plavalnega bazena.

Od Ojstrega Vrha proti Golici po asfaltu

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Z asfaltiranjem se je pred dnevi končala rekonstrukcija dotrajane makadamske lokalne ceste Ojstri Vrh–Sleme–Zgornja Golica. Rekonstruirali so približno 1,2 kilometra dolg odsek, 350 metrov ceste pa je ostalo v makadamski obliki, saj občini ni uspelo doseči dogovora z lastnikom zemljišča. "Cesta povezuje zaselka Ojstri Vrh in Golica, posredno preko hribov tudi Železnike s Selci. Poteka na nadmorski višini od približno 600 do 850 metrov, po večini v klanec, po senčni legi in v gozdu, kar otežuje njeno vzdrževanje v zimskem času. Z asfaltiranjem se bo to precej spremenilo. Cesta bo med drugim varnejša za prevoze otrok v šolo. V času gradnje obvoznice skozi Železnike se bo po zdajšnjih predvidevanjih uporabljala tudi za obvoz za tovorna vozila iz smeri Smoleve, kjer je tudi velik obrat za žaganje lesa," je poudaril občinski svetovalec za komunalno dejavnost Rok Pintar. Gre za največjo letošnje občinsko investicijo v ceste, vredna je približno 200 tisoč evrov.

Odpri so tudi že novo povezovalno cesto mimo bazena, sicer pa v tem mesecu asfaltirajo tudi krajše odseke cest, zajete v letošnji program asfaltiranja. Gre za odseke v skupni dolžini približno 800 metrov, in sicer na javnih poteh Martinj Vrh–Pučarjev grič, Čemšišar (Martinj Vrh) ter Janovc in Kajžar (obe Ojstri Vrh). Pripravljalna dela za asfaltiranje, ki je predvideno v prihodnjem letu, pa so izvedli na odseku proti

Pred dnevi se je končala rekonstrukcija dotrajane makadamske lokalne ceste Ojstri Vrh–Sleme–Zgornja Golica.

Bohincu v Martinj Vrh in na javni poti Sorčan v Davči. Prav tako so v preteklih mesecih zgradili oporni zid na cesti v Potok, sanirali usad na cesti Močilar–Podgrivar v Davči, uredili odvodnjavanje na cesti Selca–Golica pod Mižetom, poleg tega pa je občina sofinancirala enega od opornih zidov na cesti Rotek–Zgornje Danje–Torka. Gradnja opornih zidov poteka še na odseku lokalne ceste med Štulcem in Jurežem v Davči.

Sprejeli prvi rebalans občinskega proračuna

Z njim so občinski svetniki zagotovili dodatna sredstva za prenovo plavalnega bazena in opremo novih vrtčevskih prostorov. V prvi obravnavi so sprejeli nov odlok o podelitvi koncesije na področju zobozdravstva za odrasle.

ANA ŠUBIC

Občinski svetniki so se zadnji četrtek v septembru sestali na 7. redni seji. Osrednja točka dnevnega reda je bil prvi rebalans letošnjega občinskega proračuna. Glavni razlog zanj je bila zagotovitev manjkajočih 64 tisoč evrov za prenovo plavalnega bazena, ki bo stala 215 tisoč evrov, kolikor je znašala ponudba izvajalca na tretjem razpisu. Občinski svetovalec za investicije Peter Košir je povedal, da jih je ponujena vrednost presenetila, a po njegovem cene čez leto ali dve najbrž ne bodo bistveno nižje. "Cene so glede na trenutno ponudbo na trgu tudi dvajset odstotkov višje, kot bi bile pred nekaj leti," je dejal in spomnil je, da je bila že projektantska ocena stroškov slabih 192 tisoč evrov. Na koncu so svetniki s 13 glasovi za in tremi proti rebalans tudi sprejeli.

O INVESTICIJI V BAZEN DELJENA MNENJA

Visoka vrednost prenove savn, sanitarij in tušev je zmotila več svetnikov. Po mnenju Branke Krek Petrina je obnova preveč razkošna, ker da savne uporablja zgolj odstotek občanov ali pa še manj in da bodo drugje prikrajšani za veliko bolj potrebne projekte. Poleg nje sta proti sprejemu rebalansa glasovala še Primož Pintar in Tomaž Demšar. Demšar meni, da bodo morali enkrat bolj globoko seči v proračun ter se lotiti generalne prenove bazena in ponuditi dodatne vsebine, Pintar, ki sicer ni proti obnovi, pa je prepričan, da bi za 215 tisoč evrov lahko naredili več.

Nekateri svetniki pa so obnovo zaradi dotrajanosti in nadaljnega razvoja na področju turizma zagovarjali. "Sanitarije in tuše bodo uporabljali tudi obiskovalci bazena," je pristavil Matej Šubic, Miran Šturm pa meni, da bodo obnovljene savne privabile tudi več obiskovalcev. Razmišljali so tudi, da bi občinska uprava morala postavke v proračunu načrtovati bolj realno, da ne bi bilo treba naknadno zagotavljati dodatnega denarja, ter kako bi k oddaji ponudb pritegnili domače izvajalce.

Z rebalansom proračuna so zagotovili tudi dodatnih 34 tisoč evrov za opremo dodatnih vrtčevskih prostorov v lani kupljenem objektu pri Vrtcu Železniki. Tako prihodki kot odhodki proračuna so se po besedah občinske finančnice Cirile Tušek povečali za en odstotek. Pri odhodkih so določene projekte tudi izključili, saj so različne okoliščine privedle do zamika v naslednje leto, npr. črpalnice Dašnica, deponija Draga, ureditev ceste in fekalne kanalizacije na Studenem ...

ISKALI BODO NOVEGA ZOBOZDRAVNIKA

Na predlog članov odbora za družbene dejavnosti so svetniki opravili tudi prvo obravnavo odloka o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje javne službe na področju zobozdravstva za odrasle. Zobozdravnik koncesionar Vladimir Šalković se namreč namerava upokojiti in naj bi paciente obravnaval le še do junija prihodnje leto. Odlok, ki mora biti potrjen še v drugi obravnavi, bo podlaga za izvedbo javnega razpisa in pridobitev novega koncesionarja. Svetniki so se seznanili tudi s poročilom odbora za komunalo, ki se je nanašal na izvajanje investicij s področja komunalnih dejavnosti, možne ureditve parkiranja na Prtočju in praznjenje zaplavnih pregrad. Župan je na avgustovskem sestanku s predstavnikoma direkcije za vode in koncesionarja VGP Kranj izvedel, da skladno s planom čiščenja letos nameravajo izprazniti pet pregrad na območju občine Železniki, saj da jim država za ta namen namenja premalo denarja. Po mnenju župana bi moralo biti čiščenje pregrad veliko bolj redno.

KRAJEVNI SKUPNOSTI ŽELEZNIKI POZITIVNO MNENJE S PRIDRŽKOM

Predsednik nadzornega odbora Občine Železniki Janez Trojar je svetnike seznanil s poročilom o nadzoru poslovanja Krajevne skupnosti (KS) Železniki v lanskem letu. Pregled je bil usmerjen na vzdrževanje občinskih cest in javnih poti ter javne razsvetljave, pogodbe o delu, upravljanje pokopališča, projekt ureditve Egrovega vrta in

ravnanje z nepremičnim premoženjem. Na koncu je nadzorni odbor KS izdal pozitivno mnenje s pridržkom. Kot je dejal Trojar, so ugotavljali, da KS veliko dela opravi kakovostno, a je bilo v poročilu izpostavljenih tudi kar nekaj pomanjkljivosti, na podlagi katerih so KS podali priporočila in predloge za nadaljnje delovanje. Med navodili občini je bilo tudi izobraževanje krajevnih skupnosti na področju predpisov. Ob tem se je svetnica Branka Krek Petrina spraševala, kako se bodo občinski uslužbenci ob vsem drugem delu lotili še tega, čeprav se zaveda, da imajo člani KS pomanjkljivo znanje, poleg tega pa se po štirih letih mnogi zamenjajo. Po mnenju Tomaža Demšarja bi določena področja morala prevzeti občina, da krajevne skupnosti ne bi več delale po domače, Jurij Demšar pa je poudaril, da KS denar, ki ga jim nameni občina, le oplemenitijo s svojim delom in gospodarnim ravnanjem. Župan je v svojem poročilu med drugim povedal, da do ureditve avtobusnih postaj na Rudnem ter ureditve odvodnjevanja ter meteorne in fekalne kanalizacije na Studenem letos ne bo prišlo. Direkciji za infrastrukturo je namreč zmanjkalo denarja, saj so bili nekateri projekti dražji, kot so načrtovali.

POPLAVNA VARNOST: VLOŽILI BODO VLOGO ZA GRADBENO DOVOLJENJE

V zvezi s poplavno varnostjo je Luznar povedal, da namerava direkcija za vode ta mesec vložiti zahtevo za pridobitev gradbenega dovoljenja. Prepričan je, da bodo težko pridobili gradbeno dovoljenje za celoten projekt, zlasti zaradi zapletov pri odkupih na mestu predvidene obvoznice, in da bi bila boljša rešitev pridobitev delnih gradbenih dovoljenj. "Dokumentacijo za gradbeno dovoljenje naj bi sproti dopolnjevali, in če pridobitev v celoti ne bo možna, bodo pridobili gradbeno dovoljenje za čim večje območje, kar se bo v tistem trenutku dalo. Napovedujejo, da bodo prihodnje leto začeli izvedbo ukrepov od Alpsa do kulturnega doma," je pojasnil župan. V zvezi z obvoznico se je pred dnevi sestal s predstavniki direkcije za infrastrukturo.

Sliši naj se tudi glas podeželja

Jurij Demšar (SLS) iz Martinj Vrha je občinski svetnik že peti mandat.

ANA ŠUBIC, FOTO: TINA DOKL

Jurij Demšar iz Martinj Vrha ima 46 let, je poročen in oče štirih sinov. Po izobrazbi je inženir usnjarskopredelovalne tehnologije. "Po opravljeni diplomii sem zaradi spleta različnih okoliščin začel delati na domači kmetiji. Ker pa s samo hribovsko kmetijo ni mogoče ustvariti primernega dohodka, sem kmalu odprl dodatno dejavnost na kmetiji – posek in žaganje lesa. Kmalu sem se poročil na sosednjo kmetijo in tja preselil tudi dodatno dejavnost," je povedal o sebi. Prostega časa mu ne ostane veliko, si pa vseeno vzame čas, da z družino obiskujejo bližnje hribe ali se odpeljejo na kakšen izlet. Nekaj časa mu vzame tudi skrb za čebele.

► Občinski svetnik ste že peti mandat. Zakaj vztrajate v lokalni politiki?

V občinski svet sem kandidiral, ker se mi zdi pomembno, da se v občinskem

svetu slišijo tudi glasovi podeželanov, saj imamo po vaseh bistveno drugačne probleme, kot jih imajo v mestih.

► Ste aktivni v kakšnem občinskem odboru?

Sem član odbora za komunalno dejavnost in varstvo okolja. Sem tudi član sveta krajevne skupnosti Železniki in tudi predsednik vaškega odbora Martinj Vrh. V tem mandatu sem tudi predsednik komisije občinskega sveta za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja.

► Katere cilje boste osebno zasledovali?

Kot občinski svetnik sem se vedno zavzemal predvsem za to, da bi občina namenjala več sredstev za asfaltiranje in rekonstrukcije lokalnih cest in javnih poti. Vesel sem vsakega evra, ki ga uspe županu in občinski upravi pripeljati v našo občino, posebno pa sem vesel tistega denarja, ki ga namenimo hribovskim vasem.

Jurij Demšar

► Kaj je po vašem največji problem v občini in kako bi ga rešili?

Problemov je zelo veliko in jih tudi nikoli ne bo zmanjkalo. Zadnje čase opažamo vedno večje težave pri javnih naročilih, ki postajajo vedno bolj zapletena, tako da občina pri izvedbi svojih projektov skorajda ne more izbrati domačih izvajalcev. Zato se na javne razpise prijavljajo tuji izvajalci, ki so dražji in manj kvalitetni. Rešitev tega problema pa vidim le tako, da preko skupnosti občin in preko poslancev pritismo na državo, da spremeni zakon o javnih naročilih.

Ni površin za širitev industrije

Janez Thaler (NSi) iz Selc je po enem mandatu premorani znova sedel v občinski svet – že tretjič.

ANA ŠUBIC, FOTO: TINA DOKL

Janez Thaler, občinski svetnik že tretji mandat, ima 56 let in z družino živi v Selcih. Z ženo imata tri odrasle otroke in dva vnuka. Po poklicu je diplomirani inženir strojništva in je zaposlen kot tehnolog. "V prostem času opravljam razna dela pri hiši in okoli nje, čebelarim in sem aktiven v čebelarskem društvu Selška dolina, če pa ostane še kaj časa, pa tudi rad kolesarim in se učim igranja harmonike."

► Od kdaj ste aktivni v lokalni politiki in zakaj vztrajate?

V lokalni politiki vztrajam, ker se vedno znova pojavljajo problemi in izzivi, za katere mislim, da jih lahko s svojim znanjem in izkušnjami pomagam rešiti. Prvič sem bil v občinski svet občine Železniki izvoljen leta 2006. Sedaj sem občinski svetnik tretji mandat, vmes

pa sem bil en mandat tudi predsednik nadzornega odbora Občine Železniki.

► Katere lastnosti odlikujejo dobrega svetnika?

Dober svetnik ne sme biti ozkogled. Mora znati izstopiti iz lokalnega okolja, od koder prihaja, in se truditi za pravičen in enakomeren razvoj celotne občine.

► Ste tudi predsednik odbora za komunalno dejavnost in varstvo okolja. S čim se ukvarjate?

Sprejeli smo že odlok o urejanju mirujočega prometa v občini Železniki. Soočamo se tudi s problematiko čiščenja – praznjenja protipoplavnih pregrad na pritokih Sore. Na oktobrski seji pa bomo obravnavali predlog proračuna za leti 2020 in 2021. Čeprav je temu področju namenjena zajetna vsota denarja, ga nikoli ni dovolj, glede na potrebe, ki se kažejo po občini. V mislih imam predvsem asfaltiranje lokalnih cest in

Janez Thaler

javnih poti, kjer smo iz leta v leto bolj v zaostanku. V tem mandatu si bom prizadeval prav za zmanjšanje tega zaostanka.

► Kaj je po vašem največji problem v občini in kako bi ga rešili?

Zame je največji problem v občini ta, da nimamo površin za širjenje industrije. Zaradi tega se podjetja odločajo, da se selijo proizvodnjo v Škofjo Loko. Trenutno se to še ne kaže kot problem, ker je vsega dovolj. Dolgoročno pa to za občino ni dobro.

Paciente želi obravnavati strokovno

Mlada zdravnica Tatjana Nastran, ki je z oktobrom prevzela nekdanjo Habjanovo ambulanto, si je od nekdanj želela delati v domačem kraju.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Upokojenega zdravnika Gregorja Habjana je zamenjala mlada zdravnica Tatjana Nastran, dr. med. Po končani specializaciji iz družinske medicine je z oktobrom prevzela ambulanto, ki jo je spomladi po upokojitvi kolega in pridobitvi dodatne koncesije vzpostavil dr. Branko Košir, pri katerem je delala že prej.

Nastranova je po rodu z Rudna, pred štirimi leti pa se je preselila v Škofjo Loko. Pred tem je desetletje preživela v Ljubljani. Že od aprila 2012, ko je diplomirala, je bila približno pol leta sobna zdravnica v Koširjevi ambulanti. Sledilo je polletno pripravništvo v ljubljanskem kliničnem centru, ki ga je končala februarja 2013, do septembra istega leta pa je znova delala pri dr. Koširju. Nato je pri dr. Andreju Šubicu v Škofji Loki začela opravljati specializacijo, a je maja 2014 zamenjala mentorja in izbrala dr. Koširja. "Bolj sem si želela delati v žele-

Tatjana Nastran, dr. med., bo paciente opredeljevala do 1895 glavarinskih količnikov, kjer je skladno z maja sprejetim vladnim aneksom postavljena meja za odklanjanje novih pacientov. »Več jih ne bom sprejela, če hočemo paciente obravnavati strokovno in kakovostno.«

Tatjana Nastran, dr. med., specialistka družinske medicine

znikih. To so moji kraji," je dejala mlada zdravnica, ki je specializacijo – po dveh porodniških odsotnostih – končala 24. septembra letos.

Še vedno vpisuje nove paciente, a ima že skoraj dve tretjini kvote zasedene, saj dosega že več kot tisoč glavarinskih količnikov. Paciente bo opredeljevala do 1895 glavarinskih količnikov, kjer je skladno z maja sprejetim vladnim aneksom postavljena meja za odklanjanje novih pacientov. "Več jih ne bom sprejela, če hočemo paciente obravnavati strokovno in kakovostno. Poleg tega je med opredeljenimi pacienti precej starejših. K sreči imamo sedaj možnost, da ne vpišemo vseh pacientov, res ne želim, da bi ambulanto preobremenili,"

je pojasnila dr. Nastranova. Kadar dela dopoldne, paciente vpisuje med 13. in 14. uro, v popoldanskem času pa od 19. do 20. ure, je pa zaželeno, da se ti predhodno najavijo po telefonu. Izjavo o izbiri zdravnika morajo podpisati osebno v ambulanti in pri tem priložiti zdravstveno kartico. "V primeru, da zdravstvene kartoteke ni pri nas, morajo poklicati v ambulanto, ki so jo obiskovali prej, in prositi, da jo pošljejo bodočemu osebnemu zdravniku."

Nastranova torej ne bo prevzela vseh pacientov dr. Habjana, ki je dosegal kar 2600 glavarinskih količnikov. Prav zato dr. Košir že išče dodatnega zdravnika, da bi vsi občani imeli možnost oskrbe v domačem kraju.

Čakajo na odgovor o lokaciji doma

Po informaciji na junijski seji občinskega sveta, da so povsem blizu predvidene lokacije za dom starejših na drugi strani potoka Dašnica lastniki sedaj pripravljene prodati zemljišče površine 4300 kvadratnih metrov, se je Občina Železniki odločila preveriti, ali je še vedno možno spremeniti lokacijo doma. Opravili so razgovore na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, kjer so jim razložili, da morajo za spremembo odločbe o koncesiji obstajati novi objektivni razlogi. Tako so ministrstvu predstavili novo dejstvo, in sicer da so stanovanjci vseh štirih stolpnice Na Kresu preko upravnika SPO

vložili zahtevo za več funkcionalnega zemljišča okrog stolpnice, kot jim je bilo določeno leta 2000. Sklicujejo se na Zakon o vzpostavitvi etažne lastnine na določenih stavbah in ugotavljanju pripadajočega zemljišča iz leta 2017. Na parcelah je bila že opravljena zaznamba postopka pripadajočega zemljišča. Med parcelami je tudi tista ob potoku Dašnica, na kateri je že vpisana stavbna pravica za gradnjo doma starejših. Na občini še čakajo na pisni odgovor pravne službe ministrstva. Če bo slednje spremenilo odločbo o koncesiji in dovolilo gradnjo doma na drugem zemljišču, naj bi tega kupil investitor.

Gasilski dom z lepšo podobo

Novi dom PGD Selca je dobil tudi fasado, do konca oktobra bo sledilo še asfaltiranje okolice. Še pred tem pa gasilci v soboto, 12. oktobra, vabijo na veselico z Mambo Kings.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Športni park Rovn v Selcih bo v soboto, 12. oktobra, po 20. uri gostil veselico z Mambo Kings, ki jo prireja PGD Selca. Tudi izkupiček te prireditve bodo selški gasilci vložili v nov dom, ki so ga postavili v središču vasi. Potem ko so letošnjo pomlad dočakali težko pričakovano selitev vanj, je dom pred kratkim dobil tudi novo zunanjo podobo oz. fasado. Kmalu bo sledilo še asfaltiranje okolice, ki naj bi bilo končano do konca oktobra. V nov gasilski dom, ki so ga začeli graditi predlani, so po podatkih predsednika Matije Nastrana doslej vložili dobrih 414 tisoč evrov. Občina Železniki jim je prispevala dvesto tisoč evrov, preostalo pa so zbrali sami, tudi s pomočjo donatorjev in s prispevki krajanov. Poleg tega so gasilci opravili že 7756 prostovoljnih ur dela.

Z ureditvijo zunanosti doma in njegove okolice pa investicija še ne bo končana. Dokončati morajo obe nadstropji, med drugim tudi večnamensko dvorano. "Pritličje služi operativnemu delu. V njem so tri garaže, komandna soba, skladišči za gasilsko opremo, sušilnica, kopalnica, kurilnica, pralnica in del stolpa. V medetaži sta sejna in družabna soba. V prvem nadstropju so dvorana s sanitarijami, manjša kuhinja in dve sobi za opremo. V drugem nadstropju je predviden muzej," je razložil Nastran. Iz starega gasilskega doma so sicer preselili vse razen muzeja, saj prostor zanj na novi lokaciji še ni dokončan. Nastran je še povedal, da bodo stari dom prodali Krajevni skupnosti Selca. Z njo in Občino Železniki so se domenili, da kupnina zanj znaša toliko kot ureditev okolice pred novim gasilskim domom – gre za okoli 37 tisoč evrov, kar obsega ureditev uvoza in odvodnjavanja ter predpripravo, nasutje in asfaltiranje. "V načrtu je, da se star gasilski dom podre in, kolikor je mogoče, razširi cesta v Lajše, na njegovem mestu pa se uredi majhen park," je še pojasnil.

Gasilski dom v Selcih je pred kratkim dobil fasado.

V Dražgošah bodo zgradili poslovilni objekt

Na pokopališču v Dražgošah se te dni začena gradnja mrliških vežic. Investicijo vodi KS Dražgoše - Rudno. Letos je predvidena prva faza izvedbe, v okviru katere bodo objekt spravili "pod streho". Za izvedbo prve faze so podpisali pogodbo s škofjeloškim gradbenim podjetjem Isem in bo stala 48 tisoč evrov, končana pa naj bi bila sredi novembra. Občina Železniki bo letošnja dela sofinancirala s 16 tisoč evri. Župan Anton Luznar je razložil, da bo delež sofinanciranja enak kot pri mrliških vežicah v Selcih, veljal pa bo tudi pri nadaljnjih gradnjah tovrstnih objektov po drugih krajih v občini. Predsednik KS Andraž Valcl je povedal, da bo poslovilni objekt imel tri prostore: vežico, kuhinjo s sanitarijami in skladišče. Obsegal bo približno šestdeset kvadratnih metrov površin in dvajset 'kvadratov' pokritega predprostora. Projekt naj bi bil predvidoma končan leta 2021.

Po nasvet v energetska pisarno

Če potrebujete nasvete glede izvajanja ukrepov učinkovite rabe energije v gospodinjstvih, lahko vsak torek od 16. ure do 17.30 obiščete Energetska-svetovalno pisarno na Kidričevi cesti 1a v Škofji Loki. Izkušeni energetska svetovalci občanom brezplačno nudijo strokovno in komercialno neodvisno pomoč pri toplotni zaščiti in energetska sanaciji zgradb, izbiri ustreznih oken in zasteklitve ter ogrevalnega sistema, ustreznega energenta in ogrevalnih naprav, pripravi tople sanitarne vode, uporabi obnovljivih virov energije, možnosti pridobitve različnih subvencij Eko sklada, energetska izkaznicah ... Za nasvete sta na voljo Beno Potočnik, univ. dipl. ing. elektr., in Matjaž Eržen, unv. dipl. ing. str. Obvezna je predhodna najava na telefonsko številko Razvojne agencije Sora 04/50 60 220.

Nov obratovalni čas zbirnega centra

Od 2. 9. 2019 dalje velja nov obratovalni čas Zbirnega centra Studeno:

Ponedeljek: 7.00–15.00	Četrtek: 13.00–19.00
Torek: 13.00–19.00	Petek: ZC ne obratuje
Sreda: 13.00–19.00	Sobota: 8.00–12.00

Odzivamo se na staranje prebivalstva

Za del starejših, ki potrebujejo oskrbo, želimo poskrbeti z majhnim, cenovno dostopnim domom. Več pozornosti bomo namenili tudi ljudem, ki se starajo doma.

INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA ZA GERONTOLOGIJO IN MEDGENERACIJSKO SOŽITJE TER OBČINA ŽELEZNIKI

Demografska kriza je eden najbolj perečih problemov našega časa. Kaj to pomeni? Tako za Evropo kakor za ostali svet velja, da bo mladih in odraslih vse manj, starih ljudi pa vse več. V Sloveniji, in enako velja tudi za občino Železniki, se v desetletjih po letu 1980 rojeva skoraj dvakrat manj otrok kot prej, število starih ljudi, ki potrebujejo oskrbo, pa naglo narašča. To pomeni, da bo generacija današnjih mladih, naših otrok, morala poskrbeti za dvakrat več starih ljudi.

Vsak star človek si zasluži lepo in dostojanstveno starost. In gotovo si vsak želi – pa naj bo mlad ali srednjih let –, da bi na jesen življenja užival ob zrelih sadovih svojega dela, skupaj z družino, sosedi, prijatelji, krajani. Da bo to mogoče v razmerah staranja prebivalstva, se moramo ustrezno odzvati na nove razmere – cela občina in vsak posameznik. Tu velja slovenski pregovor: Kakor si bomo postlali, tako bomo ležali.

Občina Železniki se je z vstopom v projekt Grozd majhnih domov odločila, da se bo v naslednjih letih tej nalogi prednostno posvetila. Za četrtno ljudi, ki potrebujejo oskrbo, bo poskrbela z majhnim, cenovno dostopnim (cena bo enaka kot v drugih domovih v Sloveniji), sodobnim domom v kraju.

V skladu s sodobnimi trendi pa bo več pozornosti namenila tudi ljudem, ki se starajo in pešajo doma. Raziskave namreč kažejo, da si večina ljudi želi do konca življenja ostati doma. V tujini jim to omogoča mreža programov. Tudi v Železnikih bo namenjeno več pozornosti tej mreži – že obstoječim programom, ki dobro delujejo (npr. pomoč na domu, organizirano prostovoljstvo ipd.), se bo pridružil še kakšen, da bo mreža še večja in še bolj trdna.

Tak program je bil tudi tečaj za družinske in druge neformalne oskrbovalce, ki je potekal od decembra 2018 do februarja 2019 v občinskih prostorih. Svojci, ki doma oskrbujejo starše, taste, zakonce, sosede ali pa se na to pripravljajo, so se tedensko srečevali in s pomočjo različnih strokovnjakov obravnavali teme, kot so: kako komunicirati z ostarelim svojcem, kako poskrbeti zase, kako se soočiti z umiranjem in žalovanjem, kaj je demenca in kako ravnati. Na tečaju so se udeleženci učili drug od drugega, poleg strokovnjakov iz Inštituta pa so svoje bogato znanje delile tudi patronažne sestre in fizioterapevtka. Po treh mesecih se je tečaj končal, vendar pa s tem zgodbe še ni konec. Kot je v navadi tudi po drugih krajih Slovenije, kjer taki tečaji potekajo, se je nekaj udeležencev tečaja odločilo, da se bodo še naprej enkrat mesečno srečevali. Kot si namreč gospodinje izmenjujejo dobre recepte, tako je oskrbovanje lažje, če si delimo med seboj dobre izkušnje. Če pa se pojavi kako vprašanje, lahko skupinica svojcev pokliče strokovnjaka, da bo pomagal razjasniti dileme. Skupina se bo po poletnem premoru dobivala tudi v novem šolskem letu vsako prvo sredo v mesecu v prostorih občine. Lahko se ji priključite; za več informacij pokličite voditeljico gospo Dragico Černe (041 961 438). Vsem družinskim oskrbovalcem iskrena hvala za njihovo požrtvovalnost, neprecenljivo delo, bogate izkušnje in odprtost.

V letošnjem šolskem letu pripravljamo v občini novo usposabljanje za prostovoljce – tiste, ki bi se v tem radi na novo preizkusili, in tiste, ki ste prostovoljci že leta, da svoje znanje dopolnite, delo osvežite s kakšno novo idejo, prenesete kakšno izkušnjo na druge prostovoljce. Več informacij najdete pod naslovom Vabimo vas, da postanete prostovoljci za preprečevanje padcev v starosti.

Za konec se vrnimo na začetek. Rekli smo, da se moramo na staranje prebivalstva ustrezno odzvati, če hočemo, da nam bo vsem na starost dobro; da bo našim otrokom bolje, ko bodo morali skrbeti za dvakrat več starih ljudi, kakor jih je sedaj. Kdo lahko torej stre trd oreh, ki ga prinaša demografska kriza, pa tudi lastno staranje? Projekt Grozd majhnih domov z novimi programi? Center za socialno delo, patronažna služba, društvo upokojencev in ostale organizacije, institucije in posamezniki, ki delajo na področju staranja v občini Železniki? Strokovne ustanove s tega področja, kot je Inštitut Antona Trstenjaka? Župan, občinski svet in uprava? Vsi ti in vsak prebivalec občine, saj se prav vsi od rojstva naprej staramo. Tega problema ne bo rešila politika sama, tega problema ne bosta rešila samo zdravstvo ali sociala,

V priročniku boste našli nasvete o tem, kako začutiti lahkotnost bivanja, najti smisel, kako uživati v zrelih letih, se rešiti bremen in težkih nahrbtnikov preteklosti, potlačeni čustev. Knjiga vsebuje vse, kar mora človek vedeti, da bi dobro živel.

21
EUR

* poština^a

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Nekaj udeleženk tečaja za družinske oskrbovalke se še naprej srečuje, in sicer vsako prvo sredo v mesecu v prostorih Občine Železniki. Skupini se je še vedno možno priključiti.

ni stroka ne, prav tako nihče ne more pričakovati, da bodo ta problem rešili ljudje sami – to tekmo lahko zmagamo samo vsi skupaj z združenimi močmi. Uspeh odbojarske ekipe je možen, če vsi igralci aktivno igrajo in sodelujejo, godba dobro zaigra, kadar vsak od glasbenikov navdušeno in ubrano igra svojo partituro. Ali nam bo uspelo odigrati zmagovalno tekmo in zapustili našim zanamcem veselo melodijo, je odvisno od vseh nas.

POSTANITE PROSTOVOLJCI ZA PREPREČEVANJE PADCEV V STAROSTI

Nihče si ne more narediti lepega življenja čisto sam, brez pomoči drugih. Še v najboljših srednjih letih ne, kaj šele v otroštvu ali na starost! Najboljša nalozba v življenju je medsebojna pomoč; če kje, velja pri tem, da se v življenju vse dobro in vse nespametno človeku vrača in plača.

Inštitut Antona Trstenjaka že vrsto let po celi Sloveniji usposablja prostovoljce, da ustanovijo majhno skupino starejših krajanov, s katerimi se dobivajo enkrat tedensko. V skupini med drugimi predelajo program za preprečevanje padcev. Takšnih prostovoljcev vseh starosti je po Sloveniji več sto. Zakaj se prostovoljci odločajo in vztrajajo pri tem delu?

– Zaradi zadoščenja, da naredijo svet malo lepši za stare ljudi v svojem kraju. Mnogi stari ljudje so prostovoljcem

povedali, da je njihova najlepša ura v tednu tista, ko se skupaj z njimi srečajo v skupini. Tole je napisala članica skupine z imenom Snežinke: "Preden sem se vključila v skupino, sem bila zagrenjena in težko sem zaupala ljudem. Sedaj sem že šest let med Snežinkami, med ljudmi, ki jim ni vseeno zame. V skupini se nasmejimo, pripovedujemo si svoje dobre izkušnje, si prisluhnemo, skratka, moje življenje je kljub telesnim tegobam lepše."

– Zato, ker prostovoljci v skupini pridobijo veliko za svojo osebno rast. Številni prostovoljci povedo, da s to eno uro na teden veliko več pridobijo, kot pa dajo. Pred kratkim sem govorila s prostovoljko, ki svojo skupino vodi vrsto let. Povedala je, da si na začetku ni mogla misliti, da bo skupina toliko pripomogla k njeni osebni rasti, kjer se bo

naučila toliko o kakovosti življenja, lepših odnosih, dobivala toliko energije za ostalo delo.

– Zato, ker jih zanima, kako preprečiti padce doma – pri sebi ali pri kakšnem starejšem prijatelju, ki ga poznajo. Starejši kot so ljudje, tem večja je verjetnost za padce in poškodbe, posledica tega pa je lahko, da obležijo v postelji. Na usposabljanju in potem v skupinah temeljito obdelamo štiri vsebine, ki pomagajo padce preprečiti: kako urediti stanovanje, da bo verjetnost za padec manjša, vaje za krepitev ravnotežja, pridobivanje navad, ki pripomorejo k zmanjšanju padcev, ter kako se znebiti strahu, da bi padel.

Je kateri od teh razlogov v tebi vzbudil željo, da bi tudi ti poskusil kaj takega? Ali pa imaš za to kak drug razlog? Razmisli. Prostovoljec je nekdo, ki se vpraša: "Kdo bo to naredil, če ne bom jaz?! Kdaj bom, če ne zdaj?! In če tega ne naredim, kaj bo z nami?!"

Usposabljanje za prostovoljce traja eno šolsko leto, začetek bo predvidoma v drugi polovici oktobra. Obsega deset srečanj, v prvih mesecih so ta bolj zgoščena, kasneje manj. Na usposabljanju dobijo prostovoljci znanja o prostovoljstvu (npr. kako biti prostovoljec, da bom imel od tega korist sam in drugi okoli mene), o kakovostnem staranju, o preprečevanju padcev v starosti ter o tem, kako voditi skupino. Iz izkušenj vam zagotavljamo, da se vsega potrebnega zlahka nauči prav vsak, ki ima malo dobre volje, ne glede na poklic in starost – zato vabljeni vsi, od študentov do upokojencev in zaposlenih. **Pokličite na telefonsko številko 04 500 00 15 ali pa izpolnite priloženo prijavnico in jo pošljite na občino Martini Logar in se prijavite na tečaj. Tečaj je brezplačen, število mest je omejeno.**

Prijavljam se na (obkrožite):

- Tečaj za svojce in druge neformalne oskrbovalce
- Izobraževanje prostovoljcev za preprečevanje padcev

Priimek in ime _____ Leto rojstva _____

Naslov: _____

Telefon/Mobitel: _____ E-naslov: _____

Sem (podčrtajte): upokojen, v redni službi, živim in delam doma, se šolam

Kraj in datum: _____ Podpis _____

Domelu zlato priznanje za novo družino motorjev

Podjetje Domel je konec septembra na 17. podelitvi nacionalnih priznanj Gospodarske zbornice Slovenije najbolj inovativnim podjetjem in njihovim inovatorjem vnovič prejelo zlato priznanje.

SIMON ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Strokovno komisijo GZS so v Domelu prepričali z razvojem PM motorja NZ 270, ki predstavlja novost na svetovnem trgu. "Gre za novo družino motorjev z visoko učinkovitostjo in visokimi izkoristki," je zbranim na slavnostni podelitvi v okviru Dneva inovativnosti na Brdu pri Kranju razložil član Domelove skupine inovatorjev Aleš Levanič.

Pri razvoju motorja so želeli uporabiti splošno dobavljive standardne materiale, da se izognejo cenovnim in dobavnim rizikom, ki nastopajo pri uporabi specialnih materialov, je pojasnil Levanič. "Najnovejša praksa je, da se visoki izkoristki motorjev dosegajo z uporabo magnetov redkih zemelj. Ti materiali so dobavljivi v manjših količinah in so posledično tudi dragi, svetovne zaloge pa omejene. V Domelu smo boljši učinek dosegli z uporabo feritnih magnetov, kjer nam svetovne zaloge omogočajo, simbolično rečeno, stoletja neomejene proizvodnje," je povedal. Pri razvoju koncepta so uspešno uporabili znanje s področja krmilne elektronike, saj pravilno koncipiran motor pomeni lažje in boljše krmiljenje in posledično uporabo krmilnih elektronik nižjih moči, je dodal. "Rezultat so motorji s permanentnimi magneti do moči 50 kW s trenutno najvišjimi izkoristki na trgu. Potencial moči sega celo do 250 kW, kar pa predstavlja nove tržne priložnosti za prihodnost. Uporabljajo se v najbolj zahtevnih aplikacijah, kjer morajo zanesljivo delovati 24 ur na dan v dobi desetih let," je še povedal Levanič in kot dober primer uporabe no-

Ugodni krediti za podjetja in dopolnilne dejavnosti na kmetijah

RAZVOJNA AGENCIJA SORA

Obveščamo vas, da smo v okviru Kreditne sheme, v katero svoja finančna sredstva združujejo občine Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki in Žiri ter Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka, odprli nov javni razpis za dolgoročne in kratkoročne kredite, ki se dodeljujejo podjetjem in dopolnilnim dejavnostim na kmetijah iz že omenjenih občin. Dolgoročni krediti se v okviru novega javnega razpisa dodeljujejo za obdobje do deset let, po obrestni meri 6-mesečni EURIBOR + 2,00 %. Pridobite jih lahko za nakup stavbnega zemljišča in njegovo komunalno opremo, nakup, graditev in adaptacijo poslovnih prostorov ter nakup opreme in kmetijske mehanizacije. Posamezen prosilec lahko v koledarskem letu po novem pridobi največ 100 tisoč evrov dolgoročnega kredita. Prav tako so v okviru Kreditne sheme na voljo sredstva za kratkoročne kredite. Kratkoročni krediti so namenjeni financiranju tekočega poslovanja. Do vrednosti 50 tisoč evrov jih lahko za obdobje do enega leta pridobite po obrestni meri 2,00 %, nominalno. Za podrobnejše informacije se obrnite na Razvojno agencijo Sora (Poljanska c. 2, Škofja Loka), tel. št. 04 50 60 220.

Domelovci so septembra na Dnevu inovativnosti prejeli zlato nacionalno priznanje.

vih motorjev navedel podatkovne centre, kjer motorji hladijo serverje najbolj priznanih softverskih podjetij na svetu. "V preteklem letu smo enemu od njih dobavili 1700 enajstkilovatnih motorjev, kjer letni potencial prihranka električne energije znaša 0,8 milijona evrov. Brez dvoma lahko govorimo o vzorčnem primeru okoljskih odličnosti," je poudaril Levanič. "Kljub temu da vsi vedo, da se s feritnimi magneti težko naredijo motorji za velike moči, nam je ravno to uspelo," pa je povedal idejni vodja projekta in vodja inovatorske skupine Mirko Gaser. "Feridni magneti so cenovno bistveno ugodnejši kot neodim, zaloge so praktično neomejene, saj so znane približno za dva tisoč let. Material se nahaja po vsem svetu, približno enakomerno je razporejen, znajo ga delati po vsem svetu, medtem ko je neodim bolj koncentriran na Kitajsko, prav tako proizvodnja. S tega vidika je velika možnost za zamenjavo asinhronskih motorjev s permanentno magnetnimi motorji z visokimi izkoristki. Na kratko upam, da bo zgodba čez deset let taka, kot je bila s klasično televizijo s katodno cevjo in LCD-televizijo," je še povedal. Po njegovi oceni je trg za takšne motorje vreden okoli 100 milijard dolarjev.

Domelov obrat tudi v Srbiji

Domel je maja v Odžancih v Vojvodini odprl podjetje Domel motors, kamor selijo proizvodnjo motorjev za vrtno opremo. »S selitvijo bomo programu podaljšali življenjsko dobo, kar je tudi interes naših kupcev, in delno izboljšali konkurenčnost na račun nižjih stroškov,« je razložil predsednik uprave Domel Holdinga Matjaž Čemažar. V septembru so postavili vso opremo za proizvodnjo univerzalnega motorja in izvedli poskusni zagon linije. Zaposlili so že prvih osem delavcev, ki jih zdaj usposablja za serijsko proizvodnjo. "Ker gre za proizvodnjo motorjev za zahtevne kupce, trenutno poteka testiranje prvih vzorcev," je razložil Čemažar in dodal, da prve redne dobave motorjev iz Srbije pričakujejo konec oktobra.

Pešbus še naprej vozi

Organizirano spremstvo otrok na poti v šolo poteka tudi po koncu septembrske dvotedenske uradne akcije, in sicer iz zgornjega dela Železnikov in Dašnice. Na pešbus vabijo tudi druge učence in spremljevalce.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Na OŠ Železniki so se v drugi polovici septembra pridružili projektu Pešbus, ki spodbuja pešačenje učencev v šolo v spremstvu odraslih. Na dveh od treh linij je bil interes tako velik, da so starši stvari vzeli v svoje roke in pešbus ohranili tudi po koncu dvotedenskega uradnega izvajanja. Organizirano pešačenje v šolo tako še vedno poteka iz naselja Na plavžu in Dašnice.

Koordinacijo pešbusa iz zgornjega dela Železnikov je prevzel Janez Bertoncelj. Na približno pol ure dolgo pot učenci krenejo pri plavžu, naslednja postaja je pod lipo, tretja na prvem racovniškem mostu in zadnja na drugem racovniškem mostu. Ob našem pogovoru minuli petek je na poti spremljal šest otrok. "Vse poteka na prostovoljni bazi in brez vsakršnih obveznosti. Ustvarili smo Viber skupino, v kateri je dvanajst staršev in prostovoljcev. Kdor ima čas, sporoči, kdaj lahko spremlja otroke, starši pa jih potem prijavijo, da točno vemo, kdo in kje se bo pridružil." Če bi prišli otroci iz vseh sodelujočih družin, bi ji bilo okoli dvajset. Upa, da jih bo pešbus v prihodnje koristilo čim več, veseli pa bodo tudi novih otrok in večjega odziva zlasti z Racovnika in Trnja. Trenutno je več otrok iz zgornjega dela Železnikov, najbrž tudi zato, ker pot od plavža mimo lipe do hišne številke Na plavžu 1 poteka ob glavni cesti, zato je spremstvo odraslega še toliko bolj pomembno. Bertoncelj se tudi zato nadeja čimprejšnje izgradnje obvoznice mimo starega dela mesta, saj bo nato varnost pešcev na tem območju bistveno boljša.

Prav tako si želijo okrepiti bazo prostovoljcev, med katerimi sta tudi dva upokojenca, saj bodo tako lažje in pogosteje zagotavljali spremstvo. "Tako je večja verjetnost, da bo projekt še bolj zaživel. Naš cilj je, da bi vsako jutro na pot krenila dva pešbusa – prvi za preduro in drugi za redni začetek pouka. Zelo veseli bomo prostovoljcev, ki bi se radi zjutraj spreho-

Na plavžu pot poteka ob glavni cesti, zato je spremstvo odraslega še toliko bolj pomembno.

dili in obenem naredili nekaj dobrega za otroke," je povabil Bertoncelj. Za dodatne informacije je dosegljiv na telefonski številki 031 722 942.

V želji po dodatni motivaciji učencev razmišljajo, da bi po zgledu drugih šol uvedli Pešbus kartonček, v katerem bi zbirali štampiljke in da bi se jim občasno pridružil tudi gost, denimo čarodej, policist, gasilec ..., da bi bila pot še bolj zanimiva. "Razmišljamo tudi o skupnem pikniku ob konca šolskega leta – v zahvalo prostovoljcem, pa tudi otrokom za dobro voljo, da so pripravljeni zjutraj prej vstati in se v družbi odpraviti v šolo," je še dejal Bertoncelj.

Pobudnik ohranitve pešbusa iz Dašnice pa je Blaž Kuhar: "Žal še vedno prepogosto sedemo v avto, tudi za prevoze otrok do šolskih vrat. Treba bo spremeniti miselnost." Trenutno se s pešbusom "vozi" šest otrok, zlasti prvo- in drugošolci, dobrodošli so tudi starejši učenci, je povabil Kuhar. Opaža sicer, da nekateri otroci v šolo hodijo tudi sami, saj gre za dokaj varno šolsko pot in jih starši lažje pustijo v šolo brez spremstva odraslih.

Glede na potrebe imajo pešbus trenutno organiziran iz sredine naselja, vmes je še ena postaja, do šole pa pridejo v 12, 13 minutah. "Učence spremljamo do šole tako k preduri kot tudi na prvo šolsko uro. Spremljevalci smo starši in tudi stari starši iz štirih družin, razpored pripravimo za en teden vnaprej," je razložil Kuhar.

"Otroci gredo zelo radi peš v šolo, sčasoma jim to postane samoumevno. Pot je prijetna in v družbi malo drugačna. Zjutraj jim ni treba v jutranje varstvo, starši pa so lahko brez skrbi, da bodo njihovi otroci v šoli prežgodaj, saj prihajamo približno deset minut pred začetkom pouka," je poudaril. Tudi v Dašnici nameravajo učence k hoji spodbujati s Pešbus kartoni, v načrtu imajo tudi letne vozovnice in nalepke ter morebiti celo kakšno manjšo nagrado.

Prečkanje potoka Dašnica

Na Prazniku zelja tudi o plavljenju po Davščici

Prireditev, posvečena zaloškemu zelju, je bila obiskana kot še nikoli doslej.

ANA ŠUBIC

Sredi septembra je na Zalem Logu potekal že peti Praznik zelja. Organizatorji iz Kulturnega in turističnega društva (KTD) Zali Log so znova poskrbeli, da je bil pester ves konec tedna. V programu so se prepletale kulturne, etnografske in zabavne vsebine, obiskovalcem pa so kot običajno ponudili tudi številne zeljne jedi. Te so lahkookusili na zadnji dan prireditve, ki je bil obiskan kot še nikoli doslej. Na pokritem parkirišču, ki ga je tudi letos za potrebe prireditve odstopil gostilničar Gregor Žbontar, se je trlo obiskovalcev. Organizatorji so morali postaviti precej dodatnih miz in klopi, zeljne jedi, ki jih je pripravilo kar osemnajst domačink in Žbontar, pa so šle za med. Kar osemnajst so jih ponudili: zavitke, musako, buhteljne, pito ... in letos prvič tudi zeljno torto. Pripravila jo je Darja Čerin, in sicer iz ajdovih palačink. Po plasteh jih je premazala z nadevom iz praženega kislega zelja, ocvirkov, gorgonzole, začimb, rumejnaka in kisle smetane, s katero je torto

Zeljna torta Darje Čerin

Zgodovinar Vincencij Demšar, 87-letni Založan Stane Bernard, ki je plavljenje po Davščici doživel v živo, in avtor filma Stane Zgaga

Obiskovalcem so ponudili številne zeljne jedi.

tudi okrasila. Kaj hitro je pošla, tako kot Žbontarjeva zeljna potica, ki so jo lično dekorirano prvič ponudili tudi kot kulnarični spominek.

Pester je bil tudi kulturno-etnografski program, v katerem so poleg domačinov nastopili še gosti: vokalna skupina Snežet iz Tolminskega in folklorna skupina Jelčki iz Škofje Loke. Pozabili niso niti na najmlajše obiskovalce, ki so se družili ob pripravi zeljnih žlikrofov in na delavnici poslikave obeskov iz skrila. "Prireditev še nikoli ni tako dobro uspela. Vreme nam je bilo naklonjeno, obisk je bil res neverjeten," je bila zadovoljna predsednica KTD Klavdija Škulj.

V DAVČI PLAVILI VSAJ TRISTO LET

Lepo število obiskovalcev pa je večer pred tem pritegnil tudi film 300 let plavljenja lesa po Davščici avtorja Staneta Zgaga. Zadnje plavljenje po Davščici je bilo leta 1940. "Čeprav se je to dogajalo

sorazmerno malo časa nazaj in sem po rodu Založan, sem o plavljenju po Davčici vedel bolj malo. Škoda bi bilo, da bi šlo to v pozabo," je Zgaga razložil, zakaj se je odločil posneti film o tem, kako so nekoč davški les v svet pošiljali preko Davščice, tedaj edine transportne možnosti. Predstavitve sta se udeležila tudi pripovedovalca v filmu: domačin Stane Bernard, eden zadnjih, ki se še spomni plavljenja lesa, in zgodovinar Vincencij Demšar. Bernard se spomni, da je plavljenje leta 1940 kot zadnji opustil Ivan Weber - Strojencov z Zalega Loga, leto pred njim pa lesni trgovec in posestnik iz Stare Loke Franc Bernik, na Selškem znan kot Brna. Prve domačije so v Davči nastajale sredi 16. stoletja in kot podložniki so bili dolžni sekati in plaviti les za potrebe loškega gradu, je razložil in dodal, da je plavljenje zagotovo trajalo vsaj tristo let ali še več. Tehnologija plavljenja je bila izjemno dorečena.

Tirolsko obarvan Pozdrav jeseni

Letošnji Pozdrav jeseni v Sorici v znamenju bogate zgodovine tirolskega naseljevanja

Dr. Miha Markelj je na predavanju povzel ključna dognanja svoje doktorske disertacije o kolonizaciji zgornjega dela Selške doline.

ANA ŠUBIC

Naseljevanje Tirolcev v zgornji del Selške doline so na dnevni prireditvi Pozdrav jeseni, ki jo je septembra priredilo Turistično društvo (TD) Sorica, obiskovalcem približali tako na strokoven kot tudi bolj zabaven način. Za slednje so poskrbeli člani turističnega društva in njegovega podmladka z igrano uprizoritvijo tirolskega naseljevanja. Dramski del so napisale Mateja Vozelj, Gaja Drol, Hana Tavčar in Jerneja Pfajfar, pripoved pa so ponazarjali otroci in zemljiški gospod Marjan Taler. Za sceno je poskrbel Mohor Kejžar. Obiskovalci, ki so napolnili Groharjevo dvorano, so poskusili tudi srednjeveško juho in sladico, ki ju je pripravil Primož Pintar, ter se zabavali ob zvokih skupine Razgled. Predsednica TD Sorica Polona Golija je bila z nedeljskim delom prireditve zadovoljna, čeprav bi bila v primeru lepega vremena in izvedbe na prostem verjetno deležna še večjega obiska.

Prizor iz igrane uprizoritve tirolskega naseljevanja

Ena od fotografij, ki so bile na ogled na razstavi, prikazuje pa Spodnje Danje. / Foto: Bojan Rihtaršič

Zadovoljna pa je bila tudi z odzivom na sobotno odprtje fotografske razstave Bojana Rihtaršiča Arhitektura podratitovških vasi in strokovno predavanje dr. Mihe Marklja o naselitvi Tirolcev v vasi pod Ratitovcem. Prisluhniki so mu tudi zgodovinarji in amaterski poznavalci te tematike, med obiskovalci pa so bili poleg domačinov in okoličanov tudi prišleki iz drugih gorenjskih krajev.

Markelj je v predavanju v veliki meri povzel ključna dognanja doktorske disertacije, ki jo je zagovarjal maja na Fakulteti za humanistične študije Koper. V doktoratu Višinska kolonizacija zgornjega dela Selške doline se je posvetil analizi razvoja posestne in populacijske strukture od konca 13. stoletja, ko so freisinški škofje podložnike iz Innichena začeli naseljevati na območje Sorice in okoliških vasi. Osnovo njegovega raziskovalnega dela je predstavljalo vseh 51 ohranjenih urbarjev freisinškega loškega gospostva, oprl se je tudi na franciscejski kataster za Kranjsko, staro zemljiško knjigo za ozemlje Škofje Loke in krstne matične knjige Župnije Sorica. Pridobljeni podatki so mu omogočili rekonstrukcijo naselitve v vasi pod Ratitovcem, prav tako pa tudi razvoj vaških skupnosti in posameznih kmetij. Do leta 1291 je bilo naseljenih prvih dvajset hub oz. kmetij: devet v Spodnji Sorici, šest v Zgornji Sorici in pet v Spodnjih Danjah. Naselitev se je nato razširila še v Zgornje Danje, v zaselka V Dolini in Trojar, v vas Ravne in Michltal oz. srednjeveško naselbino na območju Groblje nad Zalim Logom, kasneje pa še na ozemlje Torke, Zabrdra in Prtovča. V prvih letih naselitve so imele kmetije od 5,5 do sedem hektarov površin. "Zemljiški gospodje so jim dodelili zelo enake deleže, so pa kmetije na osončeni legi imele malo manj površin kot tiste na manj rodovitnih tleh," je ugotovil.

Na prehodu iz 17. v 18. stoletje je bilo v enem letu na območju soriške "župe" v povprečju rojenih 35 otrok na leto, največ rojstev pa je bilo leta 1670 – kar 59. Rodbinska kontinuiteta na kmetijah se je ohranjala dolgo časa, ponekod je ostala nespremenjena vse od naselitve pa do leta 1825. Najbolj pogosto osebno ime je bilo Marina (Marija), najpogostejši priimek pa Frölich.

Tisoč fotografskih nagrad

Aleksander Čufar je v svoji skoraj tridesetletni fotografski karieri že dosegel tisoč nagrad.

NEŽKA ČUFAR

Vsi vemo, da je tisoč centimetrov enako kot deset metrov. Ali pa si lahko predstavljate, da bi bila v vsakem centimetru ena nagrada in bi jih postavili v stolp, ki bi segal deset metrov v višino? Težko predstavljivo in še bolj težko dosegljivo. Pa vendarle je Aleksander Čufar v svoji skoraj tridesetletni fotografski karieri že dosegel tisoč nagrad. V Sloveniji ne poznam nobenega drugega fotografa, ki bi mu to uspelo, in verjetno jih tudi v svetu ni prav veliko.

Veste, prav neverjetno je, da se on razveseli vsake nagrade tako, kot bi bila prva. Veselje delim z njim, vedno mu čestitam, ga objamem in poljubim. Naj začuti, da ga podpiram in mu stojim ob strani, čeprav sem včasih tudi njegov oster kritik. Fotografske nagrade ne prinašajo materialnih dobičkov, pač pa so to le neke vrste pohvale za odlične posnetke. Na prste bi lahko preštela tiste, ki so bile povezane z denarjem, ostale pa so medalje, pokali, častni trakovi in diplome. Nagrade so pravzaprav tisto notranje zadoščenje, ki ga ni mogoče kupiti, se je pa treba ob njihovem prejemu z nekom poveseliti. Pri nas imamo navado, da to naredimo ob okroglih številnih nagrad in posebnih nagradah v krogu družine in s prijatelji. Razlogov za praznovanja je bilo res že veliko.

Prvo nagrado je osvojil leta 1990 na medklubski razstavi diapozitivov v Kamniku, tisočo pa letos na mednarodnem fotografskem natečaju v Bangladešu.

Naš dom je tako rekoč galerija v ma-lem, kajti vse stene so polne fotografij. V dnevni sobi imamo "steno slavnih", saj so na njej samo fotografije, ki imajo največ najpomembnejših nagrad. Zgodi se, da mož čez noč kakšno zamenja, in takoj vem, da je dobil nagrado. Seveda to pomeni, da so bile na primer te slike nagrajene na več celinah, da so zmagale na različnih ocenjevanjih istočasno, in še bi lahko naštevala.

Aleksander je resnično dober tudi v tem, da ve, kam poslati v ocenjevanje kateri posnetek. Kot smo na različnih celinah ljudje različni, tako so tudi različni žiranti in je prava znanost ugotoviti "njihov okus". Z leti tekmoval in z natančnim proučevanjem nagrajenih fotografij je dobil pravi občutek za to. Marsikatero stanovanje v Sloveniji in tujini krasijo njegove fotografije, kajti ni mogoče prešteti vseh, ki jih je že po-

Leto	Pridobljeni nazivi	
1996	AFIAP (artist – umetnik)	
1999	EFIAP (excellence – odličnik)	
2003	EFIAP bronasti (bronasti odličnik)	Prejel prvi v Sloveniji
2006	Nagrada Janeza Puharja	Najvišje priznanje za dosežke v fotografiji v Sloveniji
2009	MF FZS (mojster fotografije Fotografske zveze Slovenije)	
2010	EFIAP srebrni (srebrni odličnik)	
2011	EFIAP zlati (zlati odličnik)	
2012	EFIAP platinasti (platinasti odličnik)	Prejel prvi v Sloveniji
2015	MPSA (mojster Ameriške fotografske zveze)	Prejel prvi v Sloveniji
2016	EFIAP diamant 1 (diamantni odličnik 1)	Prejel prvi v Sloveniji
2017	EFIAP diamant 2 (diamantni odličnik 2)	Prejel prvi v Sloveniji
2018	EFIAP diamant 3 (diamantni odličnik 3)	Prejel med prvimi na svetu in prvi v Sloveniji

daril. In prav neverjetno je, da vedno ugane, kaj bo komu všeč, in mu tisto podari.

Zdravje ga vse bolj ovira pri uživanju s fotoaparatom v roki, zato mu toliko bolj koristijo znanje in izkušnje, ki jih je pridobil v vseh letih, saj tudi z manj fizičnega napora najde odlične motive. Večkrat poišče svoje stare posnetke in jih obdela na kreativen način, da zasijejo v vsej lepoti. Nato jih pošlje na razstave ter čaka, kako jih bodo drugi sprejeli, ocenili, morda celo nagradili. Vsa leta prireja tudi samostojne razstave, ki so vedno zelo dobro obiskane. Prvo je imel leta 1991 v Kurnikovi hiši v Tržiču, triintrideseta pa je bila do konca septembra na ogled v Fotogaleriji Jaka Čopa v Žirovnici.

Pri beleženju poslanih, sprejetih in nagrajenih del je tako natančen in skrben kot le malokdo. Mene to spominja na potrpežljivost pri čakanju na dober posnetek. Delček teh podatkov je zajetih v priloženih tabelah. Za zadnje tri diamantne nazive je moral osvojiti novih dvesto nagrad s petdesetimi različnimi fotografijami v desetih različnih državah. To mu je uspelo v treh letih, priznanje pa mu je bilo podeljeno letos februarja v Lendavi. Iskrene čestitke! Aleksander ima neverjeten fotografski in tudi siceršnji spomin za to, kdaj, kje in v kakšnih okoliščinah je bil narejen kakšen posnetek. Ve tudi, s katerim objektivom in katero zaslonko je uporabil. Predstavljajte si, kako veliko število posnetkov je v svojem življenju naredil, če je že prejel tisoč nagrad, pa še vedno ve vse te podatke zanje. Občudovanja vredno, ni kaj!

Kljub temu se ni nič prevzel, vedno z veseljem deli svoje znanje z vsakim, ki to želi. Mogoče ne veste, ampak marsikateri uspešen fotograf ne želi izdati, kako je kaj naredil, da ga drugi ne bi posnemali in mogoče postali celo boljši. Aleksander tega nikoli ne bi naredil, saj vedno pravi, da je mentor najbolj uspešen takrat, ko ga učenec preseže. Iskreno mislim, da se bodo njegovi učenci morali zelo, zelo potruditi, da ga bodo preseгли, kajti v letošnjem letu je že osvojil 18 zlatih medalj, in to po širnem svetu (Singapur, Srbija, Finska, Slovaška, Črna gora, Norveška). Želim mu, da bi bilo njegovo življenje še naprej "fotografsko obarvano", saj to bogati tudi vse, ki smo z njim.

"Stena slavnih", na kateri so fotografije, ki imajo največ najpomembnejših nagrad

	Leto prejema	Naslov dela	Kje
1. nagrada	1990	Starec	Medklubska razstava diapozitivov v Kamniku
1000. nagrada	2019	Jamnik Z400	Bangladesh International Photo Awards 201

skupina elektro gorenjska

Smo Skupina Elektro Gorenjska, z elektriko povezujemo Gorenjsko.

elektro gorenjska gorenjske elektrarne esk vzdrževanje

ELEKTRO GORENJSKA D.O. ULICA MIRKA VEDNOVA 3 A, BRANU

Prejeli listini o vpisu klekljanja na Unescov seznam

Listini je minister podelil tudi čipkarski šoli in turističnemu društvu iz Železnikov.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Minister za kulturo Zoran Poznič je septembra sprejel nosilce enot Klekljanje čipk v Sloveniji in Veščina suhozidne gradnje, ki sta bili konec lanskega novembra vpisani na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Poleg predstavnikov večšine suhozidne gradnje, ki se nanaša predvsem na Kras in Istro, so bili na slavnostnem sprejemu zastopani tudi čipkarske šole ter klekljarska društva, skupine in sekcije, ki so v nominaciji

Iz Železnikov so se na podelitev listin odpravile Milka Fajfar, Jana Rihtaršič, Irena Benedičič in Irena Čufar.

tudi formalno opredeljeni kot nosilci te nesnovne dediščine v Sloveniji.

Vsem predstavnikom sta minister in Špela Spanžel z direktorata za kulturno dediščino ob navzočnosti več kot sto udeležencev podelila listine o vpisu večšin na Unescov reprezentativni seznam – ob zahvali in spodbudi, da bodo iz priznanja črpali dodatno motivacijo in svojo ljubezen prenašali naprej. Dve listini sta romali v Železnike. V imenu čipkarske šole jo je prevzela njena vodja

Irena Benedičič, v imenu Turističnega društva (TD) Železniki pa Jana Rihtaršič, ki sta jo spremljali še dve predstavnici TD Irena Čufar in Milka Fajfar. Na sprejemu so se tudi zahvalili vsem strokovnjakom in institucijam s področja varovanja dediščine, ki so z ministrstvom sodelovali pri pripravi nominacije za vpis na Unescov seznam, ter predstavnikom lokalnih skupnosti za njihovo podporo pri delovanju društev in združenj na lokalni ravni.

Tečaji klekljanja v Železnikih

TURISTIČNO DRUŠTVO ŽELEZNIKI

Turistično društvo Železniki za jesensko-zimski čas ponovno pripravlja tečaje klekljanja.

– **Začetni tečaj**, primeren za popolne začetnike in klekljarice, ki bi osnovno znanje želele nadgraditi, bo obsegal seznanitev s klekljarskim priborom in osnovne tehnike klekljanja (kitica, slepi ris, ozki ris, sukani ris).

– **Nadaljevalni tečaj**, primeren za nadaljevanje nižje stopnje lanskega začetnega tečaja in klekljarice z dobrim znanjem, bo obsegal tehnike stavljenе čipke, ki te-

meljijo na sukanju, kitici in prepletih več parov ter osnove polpremeta.

– **Tečaj klekljanja zahtevne čipke**, primerne za klekljarice, ki bi želele izpopolniti svoje znanje klekljanja zahtevne čipke z vsemi detajli.

Tečaji bodo potekali med tednom v popoldanskem ali večernem času (verjetno ponedeljek), obsegali bodo 15 srečanj po dve pedagoški uri.

Kandidate vabimo, da se prijavijo do začetka novembra na telefonski številki 031 876 535 (Tomaž W.) ali na tomaz.zlatorog@gmail.com, kjer boste dobili tudi podrobnejše informacije.

Prostovoljstvo krepí kulturno dediščino

Občina Železniki se je septembra znova prijavila na program Evropa za državljane s projektom, vrednim 25 tisoč evrov, s katerim želijo že četrto leto zapored obogatiti program Čipkarskih dnevov. Tokratni projekt so naslovili Prostovoljstvo krepí našo kulturno dediščino kot živo skupnost. Osrednja tema bosta prostovoljstvo in vključevanje mladih v programe, ki spodbujajo prepoznavanje lastne identitete in dediščine v svojem okolju. V projekt name ravajo vključiti mlade in društva iz občine Železniki, ki bodo s svojim delom krepili prepoznavnost prostora. Še zlasti bodo vključili tiste mlade, ki bodo sodelovali pri oblikovanju žive kulturne dediščine – Škofjeloškega pasijona 2021 in klekljarske tradicije, sicer pa želijo čim več ljudi spodbuditi k odkrivanju in doživljanju kulturne dediščine ter okrepiti občutek pripadnosti skupnemu evropskemu prostoru. Ali jim bo na razpisu, na katerem sicer lahko kandidirajo vsa evropska mesta in občine, znova uspelo pridobiti nepovratna evropska sredstva, naj bi bilo znano konec leta.

Pripravili bodo strategijo razvoja občine

Župan Anton Luznar je imenoval delovno skupino za pripravo strategije razvoja občine Železniki, ki jo sestavlja devet članov: Miran Šturm, Leopold Nastran, Blaž Vrhunc, Janez Thaler, Matej Šubic, Gregor Habjan, Valerija Štibelj, Cirila Tušek in Jolanda Pintar. Na zadnji seji občinskega sveta je bilo slišati predloge, da bi bilo v skupino smiselno povabiti tudi mlade in po potrebi vključiti tudi domače strokovnjake z različnih področij. Prvi sestanek so predvideli za 8. oktober.

Že enajsti Sončki dobrote

Zadnji novembrski večer bo v dvorani na Češnjici potekal že enajsti dobrodelni koncert Sončki dobrote, tokrat za pomoč Aljoši Habjanu iz Selc. Organizatorji pa so se nedavno srečali tudi z družino Kavčič iz Železnikov, ki so ji namenili lanski izkupiček.

Ana Kavčič s staršema Barbaro in Juretom ter člani skupine Sončki dobrote: Majdo Tolar, Verono Šmid ter Marijo in Primožem Bertoncljem

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Skupina Sončki dobrote, ki deluje pod okriljem KUD France Koblar, se že pripravlja na tradicionalni dobrodelni koncert, ki bo v soboto, 30. novembra, ob 19. uri v dvorani na Češnjici. Z že enajstim dobrodelnim koncertom Sončki dobrote bodo podprli Aljošo Habjana, mladega tetraplegika iz Selc, ki se je poškodoval junija letos pri skoku na glavo v morje. Organizatorji se nadejajo dobrega odziva občanov in s tem tudi lepega izkupička, ki ga bodo v celoti namenili že omenjenemu Habjanu, predvidoma za prilagoditve stanovanjskih prostorov. "Včasih smo z delom zbranih sredstev pomagali tudi izven naše občine, zadnja leta pa so potrebe v domačem kraju tako velike, da ves izkupiček namenimo pomoči potrebnemu domačinu," je v imenu organizatorjev povedala Majda Tolar. Na dobrodelnem koncertu bodo med drugim nastopili ansambel Jureta Zajca, ansambel Lojzeta Dolinarja in folklorna skupina iz Besnice.

Del skupine Sončki dobrote pa se je pred kratkim srečal tudi z Ano Kavčič, desetletno deklico s cerebralno paralizacijo

četrtne stopnje, ter njenima staršema Barbaro in Juretom, ki so jim namenili 2700 evrov lanskega izkupička. Tisoč evrov so porabili za nakup invalidskega vozička na ročni pogon. Čeprav ima Ana tudi električnega, pa njegova teža krepko presega sto kilogramov, zato je voziček na ročni pogon, ki je zelo lahek in se enostavno zloži, marsikdaj veliko boljše izbira. "Veliko ga uporabljamo, saj je zelo praktičen," je razložila mamičca Barbara.

Vesela je, da je njena hči v zadnjem letu izjemno napredovala – tudi po zaslugi dodatnih terapij, ki so jih plačali z izkupičkom koncerta. Poleg fizioterapij, ki jih enkrat tedensko omogoča zdravstvo, sta se celo leto vsak teden vozili v Žiri na terapije taktilne integracije refleksov, ki so po Barbarinem mnenju zelo učinkovite. Sedaj terapij v Žireh ne obiskujeta več, saj so zasnovane tako, da starši pridobijo dovolj znanja in usvojijo tehnike, ki jih lahko z otrokom izvajajo doma in se nato po potrebi udeležijo dodatnih izpopolnjevanj. Z integracijo refleksov je Ana ogromno pridobila pri občutenju lastnega telesa, izboljšala se ji je koncentracija in je manj utrujena, povečala

se ji je kostna gostota, ker je več pokonci ..., je naštevala Barbara.

Dodala je, da ima veliko pozitivnih učinkov tudi hipoterapija, ki jo obiskujeta v Žlebeh pri Medvodah. Preostanek sredstev, zbranih na koncertu, bodo namenili prav hipoterapiji ter nakupu opornic za gležnja in kolena, saj se Ana trudi tudi hoditi. Po stanovanju ji je v pomoč mami, saj si s hoduljo zaradi neprilagojenih prostorov težko pomaga. Tudi zato si sedaj urejajo nov dom, ki bo prilagojen gibalno ovirani osebi. Tam se bo Ana lahko gibala ob hodulji in bo bistveno bolj samostojna, s čimer bo dobila velik zagon, je prepričana njena mami.

Hčerini napredek sicer pripisuje tudi dejstvu, da so jo prepisali v osnovno šolo z nižjim izobrazbenim standardom, saj so bili pritiski in zahteve običajne šole preveliki. Sedaj obiskuje peti razred OŠ Jela Janežiča v Škofji Loki. "S tem smo ji naredili veliko uslugo. Zelo se je sprostita, motorično je napredovala, v šoli pa blesti," opaža Barbara.

V vrtec sredi novembra

Investicija v nove prostore Vrtca Železniki, ki jih urejajo v lani kupljenem sosednjem objektu, je v zaključni fazi, je povedal Peter Košir z Občine Železniki. "Izvajalce čakajo še slikopleskarska in keramičarska dela ter montaža sanitarne keramike, radiatorjev in nazadnje še pohištva. Predvidevamo, da bo novo igralnico možno uporabljati od sredine novembra."

Tudi s tombolo bodo pomagali Aljoši Habjanu

Župnije Selške doline pod okriljem Karitas Železniki in Selca vabijo na 28. dobrodelno prireditev s tombolo, ki bo v nedeljo, 10. novembra, ob 15. uri v Športni dvorani v Železnikih. Letošnji izkupiček bodo namenili Aljoši Habjanu, mlademu tetraplegiku iz Selc. Z zbranim denarjem mu želijo pomagati pri nujnih prilagoditvah doma, ki bodo prispevale k samostojnejšemu življenju, so poudarili organizatorji. Otroci bodo tombolske kartice, ki stanejo dva evra, po domovih prodajali od 21. oktobra naprej.

Ostaja tisto, kar je bilo več kot kulisa

Igra Sveta Lucija 2019 privabila v Dražgoše več kot tisoč gledalcev.

ROK PINTAR, REŽISER

Sedem predstav v gledališču na prostem Za plotom, več kot tisoč gledalcev, za konec gostovanje v Studenicah, ki so prav tako povezane s sv. Lucijo. To je kratek povzetek letošnjih uprizoritev Krekove igre Sveta Lucija. V Kulturno turističnem društvu Dražgoše smo jo vnovič uprizorili po dvanajstih letih, predvsem v želji, da bi njena bogata sporočila lahko spoznala tudi nova generacija. Lične kulise, kostume in rekvizite smo sredi septembra pripravili, od igre ostaja zgolj tisto, kar je bilo več kot kulisa (Ali ne velja enako za vsako stvar v življenju?). Ostalo bo, kar je o igri zapisano, ostalo bo, kar nosimo v srcih. Ostali bodo spomini. Po večini zelo lepi, čeprav je 33 vaj, kolikor smo jih imeli do premiere (in dve dodatni med predstavami), ponavljanje teksta doma, postavljanje kulis, zrenje v nebo, ali se nas bo vreme usmili, ... seveda prineslo tudi nekaj

Matiček znova na odru

Igralska skupina KUD France Koblar se vrača na oder z Linhartovo komedijo Ta veseli dan ali Matiček se ženi, ki so jo premierno uprizorili konec marca. Znova jo bodo odigrali v soboto, 16. novembra, ob 19. uri v Kulturnem domu Železniki. Kot je pojasnila režiserka Mateja Markelj, imajo za zdaj predvideno le to ponovitev, so pa tudi v dogovorih za gostovanja.

Po nastopu na dvorišču samostana v Studenicah

preizkušenj. A ravno to po uspešni izvedbi projekta daje še toliko večje zadovoljstvo ... da smo zmogli vnovič združiti moči posamezniki in društva (KTD, PGD in ŠD Dražgoše), si vzeti čas za skupni cilj in tudi za duhovno rast. Hvala vsem, ki ste tako ali drugače sodelovali ali nam pomagali. Hvala obiskovalcem, ki ste prišli v Dražgoše in svoja občutja delili z nami. Šele z vami gledališče Za Plotom zares dobi svoj pravi čar.

Igralska ekipa je v želji po povezovanju krajev s skupno zavetnico sv. Lucijo projekt "Sveta Lucija 2019" končala z gostovanjem (skrajšano predstavo) na dvorišču samostana v Studenicah (pri Poljčanah),

nočitvijo v ČŠOD Gorenje pri Zrečah in pogostitvijo v Hajdošah pri Ptujju. Do zadnjega smo trepetali, ali nam bo zaradi zasedenosti šoferjev in vozil sploh uspelo dobiti avtobus. Tudi pri tem hvala za veliko pomoč in požrtvovalnost, ki je obrodila sad in omogočila nove lepe spomine, morda pa komu celo dala dodaten zagon, da se čez dve leti spet vidimo.

Tribune Za plotom namreč kar čakajo, da se v Dražgošah spet nabere dovolj volje in energije, bodisi za novo igro na prostem bodisi za kakšen pevski ali drug dogodek. Izjemno prizorišče stalno opominja, kliče in vabi. K sodelovanju, k druženju.

Zgodbe muzejskih predmetov: zajec za sezuvanje

KATJA MOHORIČ BONČA,

MUZEJ ŽELEZNIKI

IME PREDMETA:

Zajec, inv. št. ŽE 347

OPIS PREDMETA

1. material in tehnika: les
2. mere: V: 9 cm, D: 35 cm, Š: 8.5 cm
3. leto prihoda v muzej: 1970

Zajec je majhen podolgovat pripomoček za sezuvanje škornjev ali čevljev. Deska, ki je nekoliko dvignjena od tal (na spodnji strani ima pritrjeno letvico), ima na eni strani odprtino v obliki črke v, na drugi strani je ravna ploskev. Z eno nogo obtežimo ravno ploskev, peto druge noge pa ujamemo v odprtino na prednji strani pripomočka in jo pote-

Zajec iz Muzeja Železniki / Foto: Katja Mohorič Bonča

gnemo navzgor. Zajec, ki ga hranimo v muzeju, je lesen. Uporabljali so ga nekeje v Železnikih – kje točno, se ne ve. V muzeju je od leta 1970.

Kropa v Železnikih

V okviru Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) so v začetku oktobra v Galeriji Muzeja Železniki odprli razstavo kovanih izdelkov iz Krope.

ANA ŠUBIC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

V muzejski galeriji si lahko ta čas ogledate razstavo Kropa v Železnikih. Na ogled so izdelki, večinoma izdelani na kovaški koloniji v Kropi, ki je letos potekala že devetnajstič. Kolonijo ob podpori Občine Radovljica prireja podjetje Uko Kropa, ki je naslednik neprecenljive, več kot 500-letne dediščine kroparskega kovaštva. Kot je pojasnil direktor Uko Kropa Tomi Kržišnik, so izdelke zasnovali uveljavljeni oblikovalci, ki so jih povabili k sodelovanju. Zadnja leta sodeluje šest stalnih oblikovalcev, ki so se našli na tem področju. Sodelovanje z njimi je za vsakega kovača poseben izziv, saj ima železo pri kovanju nekatere omejitve. Izdelki tako združujejo tradicijo kroparskega umetniškega kovaštva s sodobnim oblikovanjem.

Na razstavi prevladujejo svečniki najrazličnejših oblik, pozornost pa pritegnejo tudi kovane figure, okenske mreže, garderobni obešalniki, barski stol ... Kržišnik je posebej omenil svečnik, v katerem je več kot 400 ur dela, poseben je tudi svečnik, skovan iz enega kosa.

Muzejsko društvo Železniki je v okviru DEKD v četrtek, 10. oktobra, ob 19. uri v krajevni knjižnici na Češnjici predvidelo še večer pripovedovanja in poslušanja zgodb iz Selške doline

Razstava prikazuje izdelke, ki so bili večinoma izdelani na kovaški koloniji v Kropi. Zasnovali so jih uveljavljeni oblikovalci.

z naslovom Ne vem, če je bilo res, tako so mi povedali ... V soboto, 26. oktobra, ob 10. uri pa se je možno udeležiti tudi vodstva po stalni razstavi Muzeja Železniki.

DA BO VAŠ MERILNIK KRVNEGA TLAKA IZMERIL PRAVILNE VREDNOSTI

Imate doma merilnik krvnega tlaka?
Mislite, da kaže pravilno? Bi ga preverili?

Nudimo vam kontrolo točnosti merilnika krvnega tlaka, ki vsebuje pregled merilnika, merjenje točnosti ter poročilo o pregledu.

Vaš merilnik krvnega tlaka pošljite na naslov:
LOTRIČ Meroslovje d. o. o.,
Selca 163, 4227 Selca.

Za več informacij nam pišite na elektronski naslov info@lotric.si ali nas pokličite na 04 517 07 00.

LOTRIČ | METROLOGY MI MERIMO. VI RASTETE.

Cena kontrole točnosti vašega merilnika krvnega tlaka le 12 €.

Petindvajset let skavtstva v Železnikih

Ob jubileju smo pripravili razstavo fotografij, v torto pa smo zarezali na taboru.

LUCIJA TOLAR

Po ustanovitvi samostojne države Slovenije so po različnih krajih v državi začeli ustanavljati nove skavtske skupine. Leta 1994 je skavtski duh zavel tudi po Selški dolini in zaradi požrtvovalnosti, srčnosti in zagnanosti takratnih prvih voditeljev je nastal steg Žilavi Žeblički Železniki. V letih, ki so sledila, se je z rutko okrog vratu zgodila marsikatera pustolovščina, tabori izven cone udobja, spleta so se nova prijateljstva, ob tabornem ognju je bilo zapetih veliko pesmi, z dobrimi deli polepšani dnevi, svete maše v objemu narave itd.

Kaj skavtstvo je in kdo skavti smo, kaj delamo, kaj nam je pomembno, smo skušali prikazati z razstavo fotografij, ki smo jo junija postavili v župnijski cerkvi sv. Antona Puščavnika v Železnikih. Odprli smo jo z zahvalno sveto mašo za vseh 25 let skavtstva v Železnikih, v zahvalo za srčnost in požrtvovalnost vseh voditeljev, ki so kadarkoli vodili v

našem stegu, ter za vse naše sedanje in nekdanje člane našega stega.

Za piko na i pa smo se julija kot celoten steg odpravili na skupni tabor. Prvi del tabora smo taborili ločeno, volčiči v Krškem, četa pa v Tržišču na Dolenjskem. Oba kraja sta se za čas tabora spremenila v galsko naselje. Z Asterixom in Obelixom smo odkrivali, kakšne vrednote mora imeti vsak skavt, premagali Rimljane, ki so nam skušali požgati galsko vas, uspešno prišli na cilj proge preživetja, peli ob tabornem ognju, lovili merjasca in urili naše spretnosti v različnih veščinah. Drugi del tabora pa smo preživeli vsi skupaj v Tržišču, kjer so se nam pridružili še naši starši. Vsi skupaj smo se pomerili v galskih igrah ter večer zaključili ob velikem tabornem ognju v obliki plavža. Tabor smo zaključili s slovesnimi obljubami in torto za 25. rojstni dan.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem skavtskim voditeljem, ki ste v teh 25 letih vodili mlajše skavte, hvala vam za

Slovesno obljubili smo ...

Galsko taborno vodstvo

Galske igre s "staroselci"

čas, energijo, potrpežljivost in srčnost. Hvala tudi vsem staršem in drugim podpornikom skavtov za zaupanje in različne spodbude ter hvala župniji Železniki, ki nam nudi prostore za izvedbo srečanj in za naše skladišče. Hvala.

Mamicam čestitamo!

Rodile so: **Jasmina Vežnaver Tolar** iz Železnikov Tinkaro, **Neža Dekleva** iz Dolenje vasi Maska, **Neža Štravs** iz Martinj Vrha Jaka, **Tadeja Rovtar** iz Topolj Klemena, **Denisa Sirmnik** iz Železnikov Sinajia, **Teja Markelj** iz Selc Tevža, **Špela Bertancelj** iz Železnikov Marijo, **Patricija Pintar** iz Podlonka Davida, **Amra Ramić** iz Železnikov Hamza in **Julija Olič** iz Železnikov Emo.

Podatke smo s privoljenjem staršev zbrali na podlagi vlog za dodelitev prispevka ob rojstvu otroka. Seznam vseh novorojencev je tako lahko še daljši, čestitke in dobre želje pa izrekamo tudi mamicam, katerih imena tu niso zapisana.

Martina Logar, svetovalka za družbene dejavnosti, Občina Železniki

Svečan vstop v jubilejno šolsko leto

Antonov vrtec v letošnjem šolskem letu obeležuje 25-letnico delovanja.

Peka palačink

Pohod z baklami

URŠKA POGAČNIK, VZGOJITELJICA, FOTO: JANEZ TOLAR

V počastitev tega pomembnega jubileja smo letošnje šolsko leto v Antonovem vrtcu začeli prav zares svečano. V petek, 20. septembra, zvečer smo se vzgojiteljice, otroci ter njihove družine zbrali pri cerkvi sv. Frančiška. Najprej smo se ogreli s petjem in plesom, nato pa so nas grelji plameni ognja, ki so se vili iz bakel in sveč. Lepo osvetljeni ter v spremstvu gasilcev smo se med sproščenim klepetom podali na pot proti našemu vrtcu.

Pričakal nas je dišeč vonj po sveže pečenih palačinkah, pokovki in čaju. Ob spremljavi harmonike Janeza Luznarja smo se okrepčali, prijetno družili ter obujali spomine na prehojeno pot Antonovega vrtca. V petindvajsetih letih je vrtec obiskovalo že lepo število otrok in njihovih družin.

Trenutno so v vrtcu otroci iz 31 družin. Med njimi so štirje od staršev bivši gojenci Antonovega vrtca – tudi jaz sem ena izmed njih. Lepo se mi zdi, da moji hčerki obiskujeta isti vrtec, kot sem ga sama, da se igrata z istimi igračkami kot jaz in da

Druženje pred pohodom

bodo tudi njima vrtčevska leta ostala v prijetnem spominu. Morda se bosta tudi onidve prav zato navdušili za isti poklic kot jaz.

Fizioterapija za otroke in verjetno tudi pediater

ANA ŠUBIC

V Zdravstvenem domu (ZD) Železniki so uredili prostore za fizioterapijo otrok. K temu jih je spodbudila pobuda mlade mamice, ki jih je spomladi opozorila, da iz Selške doline kar precej staršev vozi majhne otroke enkrat ali pa celo večkrat tedensko na terapijo v Škofjo Loko. Občina Železniki je ocenila, da bi razvojni fizioterapiji lahko namenili prostore v mansardi zdravstvenega doma na Ravniku, zato se je s predlogom obrnila

na direktorja ZD Škofja Loka Aleksandra Stepanovića in vodjo razvojne ambulante Petro Mohar Bregar. Po proučitvi dejanskih razmer in ogledu prostorov so se odločili, da bi v Železnikih lahko izvajali fizioterapijo za otroke, in sicer enkrat tedensko. Občina je tako že prebelila predvidene prostore, Osnovno zdravstvo Gorenjske pa bo poskrbelo za opremo. Takoj ko bodo prostori opremljeni, bodo začeli z razvojno fizioterapijo za otroke.

Župan Anton Luznar se je skupaj s svetovalko za družbene dejavnosti Martino

Logar konec septembra sestal s Stepanovičem tudi v zvezi s pediatrijo v Selški dolini. "Povedal je, da se pediatrija, ki sicer končuje specializacijo v drugem kraju, zanima za delo v Škofji Loki, kjer bi lahko začela delati junija prihodnje leto. Takrat bi lahko omogočili prisotnost pediatra v Železnikih, ki bi lahko začel vpisovati mlajše in šoloobvezne otroke. V letu 2021 pa bo končala specializacijo tudi pediatrija, ki jo šolajo v Škofji Loki, in takrat bi bil en pediater na razpolago za občino Železniki," je pojasnil župan.

Športni konci tedna se nadaljujejo

Prenova savn v plavalnem bazenu se začneja prihodnji teden.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Jesen je zakorakala v naše kraje, dnevi se krajšajo, večeri so vse daljši. Izkoristite dnevno svetlobo in se podajte v naravo, večere pa aktivno lahko preživite ob vodenih vadbah v športni dvorani ali ob sproščnem plavanju v bazenu. Vse tiste, ki radi ustvarjate, pa vabimo na druženje ob ročnih delih, ki se začnejo v ponedeljek, 4. novembra, ob 18. uri v Muzeju Železniki.

ŠPORT

Osme Igre JZR so v polnem teku, pred nami je le še nekaj športnih koncev tedna. Vabljeni na šah, badminton, pikado, namizni tenis, namizni nogomet, turnir taroka ter turnir v zadevanju prostih metov in test 5 žog, kjer se meče na koš za tri točke iz petih različnih položajev. Še posebej vabljeni na zabavno igro frtavkanje, ki poteka cel teden v bifeju na bazenu. Uspešno smo s pomočjo društev izvedli že tenis dvojic in posameznikov, odbojko na mivki, balinčkanje, lokostrelstvo, streljanje, showdown, atletsko tekmovanje, odbojko na mivki, igre MCŽ, streetball ... Med posamezniki trenutno vodi Miran Šturm, med kraji pa Železniki center. Toda vse se še lahko spremeni, zato ste še vedno vabljeni, da se udeležite tekmovanj v okviru 8. Iger JZR. Trenutno je na lestvici posameznikov deset udeležencev, ki so sodelovali v treh ali več disciplinah, kar je pogoj za uvrstitev nanjo. Aktualne informacije o disciplinah ter rezultatih spremljajte na spletni Facebook strani Iger JZR.

Prihodnji teden bomo začeli obnovo tuširnic in savn v plavalnem bazenu. Plavalni bazen naj bi bil zaprt približno dva tedna, ko bodo v zdajšnjih prostorih savn uredili sanitarije in tuširnice, da bodo v šoli in plavalnem klubu lahko opravljali

Osme Igre JZR: lokostrelstvo in streljanje

Podelitev kolajn na Igrah MCŽ

svojo dejavnost nemoteno naprej. Savne naj bi bile zgrajene v dobrem mesecu. S to investicijo bomo poleg novih tuširnic in sanitarij pridobili štiri savne in prostor za počitek. V večji in manjši finski savni, v turški savni in v infrardeči savni bo skupno prostora za petnajst oseb.

KULTURA

Ob letošnjih Dnevh evropske kulturne dediščine (DEKD) pa vse do začetka novembra bo v galeriji Muzeja Železniki na

NAVČEK
ORGANIZACIJA IN IZVEDBA
POGREBNIH STORITEV
 Navček d.o.o. Visoko 140, 4212 Visoko

 24 ur na dan
041 628 940

Ulična košarka

ogled razstava Kropa v Železnikih. Razstavo smo pripravili v sodelovanju s podjetjem Uko Kropa. Na ogled so kovani izdelki, ki so bili v zadnjih dveh desetletjih skovani na kovaških kolonijah v Kropi. Drugi dogodek v okviru DEKD je bilo nadaljevanje spomladi lepo sprejete pripovedovalskega večera v Krajevni knjižnici Železniki. Slišane pripovedi nas povezujejo, obenem pa so pomembna vez s preteklostjo.

TURIZEM

Dne 27. septembra obeležujemo svetovni dan turizma in že tradicionalno smo se turistični ponudniki v organizaciji Turizma Škofja Loka podali na strokovno ekskurzijo. Tokrat smo bili v Beli krajini, kjer smo se seznanili s primeri dobrih praks in znanj. Poudarek je bil na razvoju kulturnih, gastronomskih in doživljajskih produktov, ki privabijo obiskovalce in imajo pozitiven vpliv na lokalno okolje in skupnost.

Turistom ponujamo tudi možnost ogleda izdelave dražgoških kruhkov ali pa kar delavnice, kjer si sami, po navodilih mojstric, izdelajo svoj prvi dražgoški kruhek. To možnost pa večkrat ponudimo tudi domačinom, zato vas ponovno vabimo na izdelavo dražgoških kruhkov oz. Miklavžev in parkljev iz medenega testa. Tokrat bo z nami mojstrica Cirila Šmid. Pridružite se nam v ponedeljek, 18. novembra, ob 18. uri pri ustvarjanju decembrskih likov.

MLADINSKE DEJAVNOSTI

V septembru smo popravili dostop do mladinskega centra. Stopnice so zdaj položnejše, daljše in dostop do prostorov mladinskega centra je vsem prijaznejši. Nadaljnjo obnovo stopnišča nameravamo izpeljati prihodnje leto. Po prenovi stopnic je mladinski center znova odprl svoja vrata. Tako so trikrat tedensko vabljeni osnovnošolci, da po koncu šole obišejo mladinski center, napišejo domačo nalogo in se družijo z vrstniki.

Vsak prvi petek ali soboto v mesecu vas animatorke vabijo na ustvarjalno delavnico, tretji petek ali soboto pa na športno delavnico. Od oktobra dalje po predhodnem dogovoru nudijo tudi pomoč pri učenju, pisanju seminarskih in projektnih nalog ter nudijo medsebojno učno pomoč (MEPI). V soboto, 21. septembra, pa so v športnem parku potekale že tradicionalne igre MCŽ, ki so odlično uspele.

Dobro jutro, Železniki!

Jutranja vadba poteka vsako sredo ob 7.30 ob zdravstvenem domu na Racovniku.

VALERIJA PRETNAR RAMOVŠ, VIŠJA FIZIOTERAPEVKA

Zasebna fizioterapija Valerija Pretnar Ramovš in Javni zavod Ratitovec sta letos prvič poskrbela za popestritev dogajanja v lokalnem okolju z jutranjo vadbo v naravi. Naključno zbrana skupina, ki se je oblikovala z vabili "od ust do ust", se vsako sredo zjutraj uspešno razgiba in veselo odhiti novemu dnevu naproti. Za zdaj so se za udeležbo opogumile le gospe, z moško družbo pa bi bila naša skupina lahko še bolj zanimiva.

Vsako sredo (razen ob zelo slabem vremenu) ob 7.30 se zberemo ob zdravstvenem domu na Racovniku in pod vod-

stvom fizioterapevke Ane Jeras in zgoraj podpisane aktivno vstopimo v nov dan. Z gibanjem ohranjamo samostojnost, krepimo duha, kontroliramo kronično bolečino in delujemo preventivno – v dobri družbi pa oblikujemo tudi medsebojne odnose. Prostora na zelenici je še dovolj, zato vabljeni vsi – vseh starosti in obeh spolov, da se nam pridružite. Vodena vadba bo potekala v pozno jesen – dokler nam bo našo jutranjo aktivnost omogočalo vreme.

V mesecu septembru sva fizioterapevki še posebej poudarili pomen gibanja v povezavi s kronično bolečino, ki je bila vodilna tema letošnjega svetovnega dneva fizioterapije (8. september).

Vabljeni vsi – vseh starosti in obeh spolov, da se nam pridružite.

O kompostiraju, sajenju sadnega drevja, pridelavi krme in pitanju govedu

Kmetijska svetovalna služba iz Škofje Loke bo v združnem domu na Češnjici pripravila več strokovnih predavanj. V torek, 29. oktobra, ob 9. uri bo Tomaž Cör, dipl. ing. agronomije, predaval o kompostiranju, saj je gnojenje s kompostom zelo zaželeno. Tudi stroka vse bolj priporoča gnojenje z njim ali uležanim hlevskim gnojem. Isti dan ob 10.30 bo sledilo še predavanje Germane Pivk, ing. agr., o sajenju sadnega drevja in o tem, ali je bolje saditi nove sadike jeseni ali spomladi. V sredo, 20. novembra, ob 9. uri načrtujejo predavanje Marije Kalan, specialiste za rastlinsko proizvodnjo, o pridelovanju kakovostne krme na travinju (pridelovanje voluminozne krme, pomembnost Ph tal, založenost tal, gnojenje ...). Ob 10.30 pa bo specialist za živinorejsko proizvodnjo Franci Pavlin predaval o pitanju govedu, spregovoril bo o vplivu kvalitetne krme na čas pitanja ter možnosti zauživanja krme pri govedu.

Solze sreče na Leninovem vrhu

"Preplavilo nas je veselje, meni je šlo kar malo na jok, od sreče in vseh naporov, ki sem jih prestala," se Ana Prevc Megušar spominja, kako je 9. avgusta stopila vrh 7134 metrov visokega Peak Lenina oz. Leninovega vrha v Kirgiziji. Tako visoko menda ni bil še nihče iz Selške doline.

ANA ŠUBIC

Ano Prevc Megušar ljubezen do gora spremlja že od malega. Že v študentskih letih je bila v alpinističnem odseku v Železnikih, tedaj je osvojila tudi Veliki Klek, Mont Blanc ... Ko si je ustvarila družino, so z otroki hodili na manjše ture, po dvajsetih letih pa je spet prišel čas za večje podvige. Leta 2015 se je udeležila trekinga v Himalaji pod vodstvom Andreja Štremflja, ravno v času hudega potresa. Tja se je s Štremfljevo odpravo vrnila že leto kasneje, na 6461 metrov visoki Mera Peak v Nepalju, letos poleti pa je pod vodstvom Štremflja in njegove žene Marije stopila še na 7134 metrov visok Peak Lenin oz. Leninov vrh v Kirgiziji. "V odpravi bi nas skupaj z vodnikoma moralo biti šest, a se je eden žal ponesrečil s kolesom. Vsi smo se poznali že od prej, z odprave na Mera Peak. Že tedaj smo razmišljali o naslednjem cilju, morda kakem sedemtisočaku. Beseda je nanasla tudi na Peak Lenin, visok hrib, ki pa alpinistično ni ne vem kako zahteven in bi bil za nas dosegljiv," se spominja Ana Prevc Megušar.

Odprava je trajala od 27. julija do 17. avgusta. Ob dobrih vremenskih pogojih in hitro osvojenem vrhu so se domov vrnili dva dneva prej, kot so načrtovali. "Prvo aklimatizacijo smo naredili že en teden pred odhodom na italijanski Monte Rosi, kar se je kasneje izkazalo

Veselje na vrhu: David Stegu, Marija in Andrej Štremfelj ter Ana Prevc Megušar

za odločilno, da smo prišli na vrh, in tako hitro."

NAVDUŠILA JO JE LEPOTA POKRAJINE

Prek Dunaja so 27. julija poleteli v Kirgizijo in po sedmih urah vožnje s kombijem prispeli do baznega tabora. "Kaj dosti časa za ogled Kirgizije nismo imeli, smo pa na poti vseeno dobili občutek, kako lepa je pokrajina, v kombinaciji visokih gora, imajo več kot trideset šesttisočakov, čudovitih jezer in višinskih pašnikov, ki oživijo poleti. Več kot dve

tretjini Kirgizijcev je potomcev nomadov, poleti se cele družine odpravijo na pašnike, kjer postavijo jurte in skrbijo za črede. Je pa Kirgizija turistično prebujajoča se dežela," je pojasnila.

Ob prihodu v bazni tabor na 3700 metrih višine so bili šotori že postavljeni. "Naslednji dan je bil naš cilj že tabor 1 na višini 4400 metrov, kamor so nam opremo pripeljali s konji. Res jih občuduješ, predvsem pa njihove lastnike, kako jih vodijo po skalnatih predelih in ozkih stezah. Pred taborom 1 smo na

Prečkanje ledeniške razpoke

Pogled na Peak Lenin, s 7134 metri drugi najvišji vrh v pogorju Pamir

konjih prečkali ledeniške reke. Konje vodijo tudi otroci, mene je čez peljal desetletni fantič." Na cilju se je že pokazal Peak Lenin, vrh blizu meje s Tadžikistanom. V taboru 1 so bile odprave z vsega sveta: Američani, Indijci, Evropejci, največ pa Rusov. Kmalu za njimi je prišla tudi srbska odprava z enajstimi člani. "Po zagorelosti in utrujenosti si takoj spoznal tiste, ki so že osvojili vrh, to je dejansko izžarevalo iz njih. Ker karkoli se veseliš vrha, pa ves čas v sebi nosiš strah, ali boš zmogel, imel zadosti moči za premagovanje naporov, kako boš prenašal višino ... Najbolj pomemben faktor pa je vreme, napoved smo gledali večkrat na dan."

VIŠINA TE NAUČI PONIŽNOSTI

Po dnevu počitka je sledila prva aklimatizacijska tura v tabor 2 v višini 5200 metrov. "Presenetile so nas prostranosti gora. Pot je markirana osem ur, od spodaj je bila videti dokaj enostavna, na koncu pa smo ugotovili, da je osem ur še precej omiljena varianta. Na določenih mestih so strmine, treba je premagovati ledeniške razpoke, ki so zjutraj nedolžne, potem pa že kar 'zacvetijo'. Ne vidiš več samostojnih alpinistov, pač pa večinoma samo še naveze. Potrebna je bila alpinistična oprema: cepin, vrvi in ves čas dereze. Hodili smo devet ur, na koncu že s težkim korakom, z ogromno počivanja, redke zraku otežuje dihanje ... Ob vsem tem te ves čas kljuva misel, da je na neki način vse zaman, ker boš šel nazaj. To je pač zahteva aklimatiziranja – priprave telesa na višino. Ta te nauči ponižnosti; če ne upoštevaš zakonitosti višine, ti lahko to pot zelo zagreni in tudi prepreči vzpon na vrh. Zato ne sme biti hitenja, zelo pomembna je potrpežljivost, postopnost. Andrej in Marija se tega še kako zavedata in smo jima zaupali."

BO ŠOTOR ZDRŽAL?

Po vrnitvi v tabor 2 so tam eno noč prespali. Šotori so bili sicer že postavljeni, a v pobočju, tako da so bili sila neudobni, brez vode in sanitarij. A tudi v takšnih razmerah so si pripravili trihodni obrok: juho iz vrečke, makarone in gres. "V višinskih taborih že zaradi aklimatizacije težko spiš. Ko sonce zaide, je edini prostor, kjer se ogreješ, spalna vreča, ki je res pomemben del opreme." Po aklimatizacijski turi na tabor 3 na višini 6100 metrov jih je zajela huda snežna nevihta. "Zapadlo je kar nekaj snega, močno je pihalo. Noč je bila neprespšana, mrzla, ves čas sem bila v strahu, ali bo šotor zdržal, ali je v njem še zadosti kisika. Komaj sem čakala jutro, da bomo šli nazaj dol. No, po tej noči smo se nato zbudili v čudovito jutro. Me je pa na poti navzdol znova kljuvalo, da bom mogla še enkrat nazaj gor."

ŠE DANES HVALEŽNI ZA UGODNE VREMENSKE RAZMERE

Po opravljenih aklimatizacijskih turah in dveh dnevih počitka v taboru 1 so se dvanajsti dan odprave znova povzpeli na tabor 2 in dan kasneje še na tabor 3. Že naslednji dan, bil je 9. avgust, so bile idealne vremenske razmere za vzpon na vrh. "Prav tisti dan je bila najlepša možna napoved in tudi najmanj vetra. Res neverjetno. Osebnost sem se najbolj bala mraza, Štremfljeva sta namreč dve leti pred tem vodila odpravo pri minus 40 stopinjah. Štartali smo že zelo zgodaj, ture se začnejo ob dveh, treh, ko je sneg trd in je hoja veliko lažja. S čelnimi svetilkami se hodi do jutra. Proti jutru je tudi najhladneje, nikamor se ne moreš umakniti, enostavno moraš zdržati. Temperature so bile dokaj ugodne, bilo je od minus deset do minus dvajset stopinj in čudežno povsem brez vetra. Res neverjetno. Na vremenske pogoje, ki smo jih imeli, še zdaj gledamo s hvaležnostjo."

Ledeniške reke so prečkali s konji, ki jih vodijo tudi otroci.

KO SI NA ROBU MOČI ...

Kljub temu je bil vzpon težek. Od 7134 metrov visokega Peak Lenina jih je ločilo tisoč višinskih metrov, realno pa 1200, saj je iz tabora 3 najprej sto metrov spusta. Premagovanje takšne višinske razlike pri tej nadmorski višini je izjemno naporno, zato se je eden od njih obrnil. "Pot je bila na določenih mestih zelo strma in si je bilo treba pomagati z vrvmi. Vmes že nekajkrat misliš, da si na vrhu, pa se ti odpre novo obzorje. Si na robu svojih moči, dejansko bi se najraje usedla v sneg oz. še celo ulegla. Zdelo se mi je, da ne morem več naprej, telo ti postavi meje, a jih s pomočjo mišljenja lahko presežeš."

V petek, 18. oktobra, ob 20. uri lahko v Kulturnem domu Železniki prisluhnete predavanju Ane Prevc Megušar o vzponu na Peak Lenin.

Po desetih urah hoje in naporov so stopili na vrh. "Težko je bilo dojeti, da nam je to res uspelo. Preplavilo nas je veselje, meni je šlo kar malo na jok, od sreče in vse muke, ki sem jo prestala," se spominja Ana Prevc Megušar. Seveda jih je čakala še pot navzdol in peklenskih zadnjih sto metrov do tabora 3. Z Marijo sta jih premagovali po sistemu šest korakov. Ob hudi izmučenosti sta delali po dvajset korakov in počivali, dokler nista ob šestih popoldne prišli nazaj v tabor 3, kjer so prespali.

LE TRETJINI USPE PRITI NA VRH

Po dveh dnevih so bili znova v baznem taboru, kjer so si nato vzeli tri dni za počitek in regeneracijo. Imeli so veliko srečo, da so osvojili vrh. To je uspelo le še eni odpravi dan za njimi, pa še to v hudem vetru, ki se je tako okreplil, da naslednjih deset dni ni nihče več stopil na vrh. In tudi odprava iz Slovenije ne bi, če ne bi že prej opravili aklimatizacijsko turo v Italiji. "Sicer pa samo tridesetim odstotkom plezalcev uspe priti na Peak Lenin. Višina je zelo močen dejavnik, prav tako vremenske razmere, nekateri pa tudi ne prenesejo askeze v višinskih šotorih."

Zadnje dni so se zadržali tudi pri nomadskih družinah, si dali duška s kopanjem v ledeniških jezerih in si izmenjevali izkušnje z drugimi odpravami. Ko je bilo vse za njimi, je bila vse bolj izrazita tudi želja po vrnitvi domov.

Kot pravi, na celotno pot gleda simbolno; takšna je tudi pot življenja. "V njem se srečujemo tudi s padci, večkrat greš navzdol, a počasi in s potrpežljivostjo prideš do cilja."

Šestnajsti pohod po Davči

Na tradicionalni pohod se je tretjo nedeljo v septembru odpravilo 24 pohodnikov.

ANA ŠUBIC

Trasa letošnjega pohoda, ki ga je Turistično društvo (TD) Davča priredilo že šestnajstič, je tako kot lani potekala po zgornji Davči in Podporeznu. "Pohod je bil kar zahteven, saj zajema kar nekaj spustov in vzponov do posameznih domačij," je povedal Božo Prezelj, ki je ob pomoči hčerke Ane Deje in partnerke Erike vodil pohod. Udeležilo se ga je 24 pohodnikov.

Pot jih je vodila od Jemca proti Pagonu ter nato po gozdni vlaki do Dolinarja in cesti naprej do Zgagove domačije v Podporeznu. "Tam nas je s harmoniko pričakal Zgagov Drago in nam razkazal obnovljeno hišo z lepo zbirko starin, staro žago ter nekdanjo hidroelektrarno. Opisal nam je tudi zgodovino nekdanje zelo uspešne domačije, kjer so se nekoč ukvarjali s trgovino, imeli gostilno, žago in odkupovali les," je razložil Prezelj.

Pohodniki so nato krenili do domačije pri Štulcu, kjer so jih pogostili z okusno kmečko malico, poleg tega pa so si ogledali vezan kozolec iz leta 1832. Pot so nadaljevali čez travnike mimo spomenika Filipu Terčelju in Francu Krašnji do Štulcovega grabna. Nato so se povzpeli po gozdni vlaki do Majdelcove domačije v Podporeznu, kjer jih je s palačinkami pričakal predsednik TD Davča Lojze Jelenc. Seznanili so se tudi z življenjem na domačiji na 1050 metrih nadmorske višine in z delovanjem sončne elektrarne za samooskrbo. Ogleдали so si še posebnost v Majdelcovem gozdu: bukev, ki je iz dveh debel zrasla v eno. Na Majdelcovem griču so se pohodniki naužili lepih panoramskih razgledov, nato pa so pot nadaljevali po cesti do Jureža in naprej čez travnike do domačije pri Zakovkarju, kjer imajo tudi apartmaje, ter po gozdni cesti do Pagona, kjer jim je Miha Purgar predstavil vzrejo papagajev. Po približno sedmih urah so pohod zaključili v muzeju turističnega društva, kjer so jim postregli še okusen bograč.

Pri Štulcu je pozornost pohodnikov pritegnil tudi kozolec iz leta 1832.

Pri Pagonu jim je Miha Purgar predstavil vzrejo papagajev.

Pohodniki so se razšli z obljubo, da se naslednje leto tretjo nedeljo v septembru udeležijo 17. pohoda po Davči, morda po novi trasi, ki naj bi potekala po spodnji Davči.

Udeleženci pohoda pred Zgagovo domačijo v Podporeznu

Pohod po treh tematskih poteh

ANŽE PEGAM

V nedeljo, 29. septembra, smo člani Kulturnega in turističnega društva Vigenjc organizirali že 6. pohod po treh tematskih poteh. Kot vsako leto smo se tudi letos ob 8.30 zbrali na začetni točki na športnem igrišču v Dolenji vasi. Vreme nam ni bilo naklonjeno, saj je še malo rosilo, a se nas je kljub temu zbralo trideset pohodnikov. Med njimi so bili nekateri, ki se pohoda udeležijo vsako leto. Prav tako pa je vsako leto tudi nekaj novih pohodnikov. Ker pot ni preveč zahtevna in je primerna tudi za osnovnošolce, je bilo med pohodniki tudi nekaj njih. Prišli so s svojimi starši. Prvi del poti po Selški poljski poti je vedno bolj umirjen. Ko pa smo prišli v stari del Železnikov v naselje Racovnik, je postalo bolj zanimivo. Pri predstavitvenih tablah Fužinarsko-kovaške poti

Pohodniki pred cerkvijo v Suši

smo napravili postanek. Tam so nekateri pohodniki prebrali nekaj o bogati krajevni zgodovini, nad katero so vsi presenečeni. Od plavža naprej pa pohod postane bolj razgiban zaradi narave poti. Tudi letos je bila Geografska pot ob Sori za pohodnike najbolj zanimiva, saj večji del poti poteka po ozki gozdni

poti mimo Suše. Pot smo po prehojenih nekaj več kot 12 km in treh urah in pol hoje zaključili na Zalem Logu, kjer nas je čakal avtobus in nas peljal nazaj na izhodiščno točko. V Dolenji vasi smo po uspešno izpeljanem pohodu pojedli še odličnega bograča. Se vidimo naslednje leto.

RATITOVEC MED NAJBOLJ OBISKANIMI TOČKAMI V SELŠKI DOLINI

Ljubzen do Ratitovca, njegovi razgledi in planinsko cvetje so bili gotovo odločilni, da je Janez Evangelist Krek na pobudo Jakoba Aljaža navdušil izobražence v Selški dolini, da so leta 1907 ustanovili 19. podružnico SPD v Železnikih. Z izdelavo poti in še posebno z izgradnjo koč na Ratitovcu leta 1925 je Ratitovec samo še pridobival priljubljenost. Težave društva zaradi dolgov, druga svetovna vojna in požig koč so planinsko dejavnost ustavili. Posledice vojne so bile dolgotrajne. Društvo je ponovno zaživelo leta 1950, nova koč pa je bila zgrajena leta 1954. Od takrat naprej se je število članov društva povečevalo, s tem pa tudi obisk Ratitovca.

Takšen je Ratitovec še danes. Ratitovec je priljubljena pohodniška točka prebivalcev Selške doline, prav tako pa je dobro poznan večini slovenskih planincev. Naraščanju obiskovalcev Ratitovca je sledilo tudi PD Železniki. Krekovo koč na Ratitovcu je društvo dograjevalo in posodabljalo. V zadnjih dvajsetih letih je

bila popolnoma obnovljena, zgrajeno je bilo novo poslopje tovarne žičnice in v letošnjem letu še nov zimski bivač. Društvo vodi številne rekreativne akcije, povezane z Ratitovcem. Najbolj odmevna je akcija Prijatelj Ratitovca, v kateri je v letu 2018 sodelovalo 617 udeležencev z več kot 25000 vzponi na Ratitovec. Skupno z obiskovalci iz ostalih delov Slovenije in tujine je letno število obiskovalcev Ratitovca preseglo število petdeset tisoč. V letu 2019 je v društvo včlanjeno petsto članov.

Podatki so po eni strani spodbudni, po drugi strani pa povzročajo tudi zaskrbljenost. Kljub naraščanju obiskovalcev in velikem številu članov društva pa je vedno manjša pripravljenost za delo v društvu in v Krekovi koči na Ratitovcu.

Druga težava pa je pomanjkanje parkirnih prostorov ob konicah na Prtovču, kar povzroča slabo voljo domačinov.

Obe težavi sta z nekaj dobre volje rešljivi. Vse tiste, ki imate Ratitovec radi in vam ni vseeno, kako bo z njim v prihodnosti, vabimo, da se aktivno vključite v delo društva. Reševanje parkiranja na Prtovču ne more biti samo stvar društva. Planinci na Ratitovec hodijo zaradi Ratitovca, in ne zaradi Krekove koč. Pri tem pričakujemo večjo aktivnost občine, ki bi z ureditvijo občinske poti do lovske koč in ureditvijo še enega parkirišča pri lovski koči ali v njeni bližini bistveno rešila problem parkiranja.

Z medsebojnim sodelovanjem in delom bomo tudi v prihodnosti lahko uspešno še naprej skrbeli za ohranitev Ratitovca vsaj takega, kot je danes.

Tekst in slika: Alojz Lotrič

Strelci zadovoljni z minulo sezono

Tik pred začetkom nove sezone je treba potegniti črto pod preteklo, za katero lahko rečemo, da je bila ena najbolj uspešnih sezon za Strelsko društvo Lotrič Železniki.

BRANKO KOŠIR

Strelci našega društva so osvojili 13 medalj na državnih prvenstvih. Zlati so bili mladinka Anja Prezelj (pištola), Teja Medved pri kadetinjah (puška), mladince Prezelj/Medved v mešanih parih (pištola), mladinci (zračna pištola,) mladinci (MK športna pištola in MK standardna pištola). V 1A državni ligi so strelci s pištolo osvojili šesto mesto, strelci s puško pa deveto. Bili smo četrto najbolj uspešno strelsko društvo v Sloveniji.

Zelo uspešni pa smo bili tudi na mednarodnem parketu, predvsem po zaslugi Anje Prezelj (vse z zračno pištolo). Pika na i uspešne Anjine sezone je bila udeležba na olimpijskih igrah mladih v Buenos Airesu, kjer je v kategoriji mladink osvojila odlično 5. mesto in 18. mesto v mešanih parih ter dosegla več državnih rekordov, ki jih je kljub 18 letom osvojila v mladinski in članski kategoriji. V zadnjem letu dni je bila še 37. na SP v Changwonu (mladinke). Na Salona DC Open je dosegla 4. mesto v mešanih parih članice, posamezno pa 1. mesto med mladinkami ter 3. in 4. mesto med članicami, hkrati je dosegla tudi nova državna rekorda v zračni pištoli. Na 42. tekmovanju Mladost Trophy Zagreb je

bila četrta v kategoriji članic. Na Trophy of Belgrade Grand Prix of Belgrade je bila prva med mladinkami ter peta in sedma med članicami, postavila je tudi državni rekord in ga drugi dan izenačila. Na evropskem prvenstvu je bila 19. med mladinkami, na državnem prvenstvu pa je postala mladinska prvakinja. SD Lotrič Železniki daje zelo velik poudarek razvoju streljanja med mladimi. V društvu je veliko osnovnošolcev. Priporočljiva starost za začetek streljanja je od desetega leta naprej. Med njimi imamo tri kategorije: mlajši dečki in mlajše deklice do 11 let, dečki in deklice do 13 let ter starejši dečki in starejše deklice do 15 let. Do 13. leta strelci in strelke za streljanje z zračno puško uporabljajo naslon, od 14. leta naprej pa vsi strelci tekmujejo brez naslona. Na izbiro pa imajo serijsko in standardno puško, lahko pa se specializirajo v streljanje s pištolo. Najmlajši na državnem prvenstvu redno osvajajo medalje. Letos so medaljo osvojili mlajši dečki s puško in starejši dečki s pištolo.

Že drugo leto potekajo treningi v bivši sejni dvorani Alplesa v tretjem nadstropju nad prostori Občine Železniki. Strelci smo z ogromno prostovoljnega dela ter s pomočjo Občine Železniki in Fundacije za šport uredili deset strel-

Anja Prezelj

skih mest, opremljenih z elektronskimi tarčami. Treningi z malokalibrskim orožjem potekajo Pod Sušo.

Še vedno so največja težava prostori, ki jih postopoma odkupujemo od Alplesa. Za odkup in obnovo strelišča moramo vsako leto zbrati 12 tisoč evrov, kar ni lahko. Vsak evro bi nam prišel prav. Donacijo lahko nakažete na TRR društva: 07000-0000193411.

Treningi potekajo ob ponedeljkih, sredah in četrtnih med 18. in 20. uro. Vabljeni na strelski trening ali strelsko rekreacijo. Smo najboljše športno društvo v Železnikih, ki se z delom in uspehi dokazuje tako doma kot tujini. Veseli bomo, če se nam pridružite v času treningov. Z veseljem vam razkažemo strelišče, nove elektronske tarče in orožje, s katerim najboljši streljajo na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Še bolj bomo pa veseli, če se boste tudi preizkusili v streljanju s puško ali pištolo. Trenutno imamo 88 članov, 32 je registriranih pri panožni športni zvezi. Za ukvarjanje s streljanjem leta niso ovira. V društvu je tudi kar nekaj veteranov in veterank. Do sedaj najboljša društvena tekmovalka Petra Dobravec je bila 4. na svetovnem prvenstvu že po štiridesetemu letu. Športno dogajanje v društvu lahko spremljate na Facebooku: Strelsko društvo Lotrič Železniki.

Odprava mladih iz Železnikov s spremstvom na letošnjem državnem prvenstvu

Za mačko je dolžen poskrbeti lastnik

Jesensko-zimski čas je idealen, da lastniki poskrbijo za sterilizacijo oz. kastracijo mačk, tudi iz letošnjih spomladanskih legel, pravi Monika Koprivnikar, vodja društva Žverca in zavetišča Mačji dol. Opaža, da je še vedno veliko neodgovornih lastnikov.

ANA ŠUBIC

Storitve pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih mačk v zavetišču za občino Železniki opravlja društvo Žverca iz Škofje Loke, ki ga vodi biologinja Monika Koprivnikar. Leta 2008 ustanovljeno društvo to dejavnost izvaja še za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane. Pod njegovim okriljem od leta 2012 deluje tudi zavetišče Mačji dol, ki je bilo prvo zavetišče za zapuščene mačke v Sloveniji.

"S svojim delovanjem preprečujemo zadrževanje bolnih mačk v okolju. Nekateri sicer menijo, da bi vse prostoživeče mačke morali strpati v zavetišče, a so mačke bile in bodo vedno prisotne v okolju. Zdrava ter sterilizirana oz. kastrirana populacija, ki se ne razmnožuje nekontrolirano in ima vsaj osnovno oskrbo v določenem okolju, je lahko koristna ter tudi vzdržuje svoj teritorij in preprečuje pojav drugih mačk," je razložila Monika Koprivnikar.

En segment njihovega delovanja predstavlja oskrba prostoživečih mačk, ki jih veterinarsko oskrbljene vrnejo nazaj na lokacijo ulova, drugi segment pa obsega še sprejem v zavetišče. Sprejemajo mladiče in socializirane mačke, ki so primerne za posvojitev, na lokacije pa vračajo mačke, ki jih ni mogoče socializirati in jim poiskati novih lastnikov.

Lani so na območju vseh treh občin skupaj oskrbeli več kot 280 mačk. Približno polovica je bila takšnih, ki so jih vrnili v okolje ali pa so jih veterinarji uspevali, če so bile hudo bolne. V zavetišču so sprejeli 143 mačk, od tega kar 101 iz občine Škofja Loka, 25 iz občine Gorenja vas - Poljane in 13 iz občine Železniki. To ne pomeni, da problematike zapuščenih mačk v Selški dolini ni, je opozorila Koprivnikarjeva, ki si želi, da bi bil odziv občanov boljši. "To je predvsem posledica splošnega nezavedanja, da se z ustrezno oskrbo živali dvigne kakovost bivanja vseh - okolje je bolj urejeno, zadovoljstvo občanov je večje," je poudarila.

PROBLEMATIKO UREJATI SPROTI

Če v društvu dobijo informacijo o zapuščeni mački, najprej preverijo, ali je možno, da je maček lastniški. Če se izkaže, da ni, ga veterinarsko oskrbijo na stroške občine. V primeru pozitivnega testa na mačji aids ali levkozo mačka uspavajo, sicer pa mu odpravijo parazite, ga cepijo proti kužnim boleznim in sterilizirajo oz. kastrirajo. Če gre za prostoživečega mačka, mu na vrh levega uhlja naredijo zarezo, da je takoj očitno, da je bil že oskrbljen. Moniki Koprivnikar se zdi še posebej pomembno, da se v zavetišču pokliče v primerih mačjih kolonij in da se problematika ureja sproti, saj se bo sčasoma le še stopnjevala. "Pri zapuščenih psih se je z obveznim čipiranjem ta situacija zelo uredila; ko bo čipiranje obvezno tudi za mačke, bo situacija podobna."

Trenutno imajo v zavetišču nastanjenih okoli 45 mačk. Mačke, vajene človeške družbe, večinoma oddajo v treh mesecih, dlje ostanejo tiste, ki so bolj zadržane. "Mi jih ne uspavamo po enem mesecu bivanja v zavetišču, čeprav bi jih zakonsko lahko. Pravilniki so zastareli, pri nas mačkam omogočamo,

Monika Koprivnikar v zavetišču, kjer trenutno na posvojitev čaka 45 mačk.

da počakajo na nov dom, kolikor je pač treba. Občina pokrije osnovno veterinarsko oskrbo in mesec bivanja v zavetišču, nadaljnje stroške pa krijemo sami iz drugih virov - prispevkov, donacij, pol odstotka dohodnine ..." je razložila.

Oddajo mačk skušajo pospešiti tudi z objavami fotografij na socialnih omrežjih. Z vsakim potencialnim posvojiteljem se temeljito pogovorijo o njegovih željah, pogojih za bivanje in jim pomagajo pri izbiri najustrežnejšega mačka. Nekateri se pač raje zadržujejo v stanovanju in crkljajo, drugi so zadovoljni, da imajo možnost varnega izhoda, spet tretji se lahko bojijo otrok ... "Pozorni smo, da je prehod v novo okolje za mačka čim manj stresen in da so tudi lastniki na koncu zadovoljni." Kot pravi, se zelo trudijo razbijati predsodke o zavetiščih. "Prepričanje, da so živali v njih bolne, da imajo travme, ne drži. Prednost je tudi, da so veterinarsko oskrbljene in čipirane."

Po mnenju Monike Koprivnikar bi družba morala začeti obsojati posameznike, ki ne poskrbijo ustrezno za svoje živali. "Mačk ne sterilizirajo in kastrirajo, ob prevelikem številu mladičev pa nato uporabljajo krute zastarele metode ali pa jih skušajo oddati naprej, a je spet vprašanje, ali bodo novi lastniki ustrezno poskrbeli zanje. Marsikdo z oddajo mačk le preloži odgovornost na drugega ali pa jih dejansko zapustijo in naprtijo družbi, vendar za takšna neodgovorna ravnanja na koncu plačajo vsi občani, saj je za nikogaršnje živali dolžna poskrbeti občina."

Kot pravi, je jesen idealen čas za kastracijo in sterilizacijo mačk, tudi tistih iz spomladanskih legel, saj spolno dozori že pri pol leta. Na leto lahko skotijo tudi tri legla. "Vsak bi se moral zavedati, da je dolžen poskrbeti za svoje mačke, in ne sme odlašati, da ne pride do prevelike namnožitve. A če pokaže interes za reševanje nastalega zapleta, se trudimo, da skupaj pridemo do rešitve, na izsiljevanja, da smo tako ali tako mi dolžni poskrbeti za to, pa ne pristanemo. Bistveno je, da posameznik prepozna, da ima težavo on, ne mi."

Prireditve oktobra, novembra in decembra

Četrtek, 10. 10. 2019 [📍](#) Krajevna knjižnica Železniki, ob 19. uri

NE VEM, ČE JE BILO RES, TAKO SO MI POVEDALI ... – DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE

Muzejsko društvo Železniki, T: 04 51 47 356

od petka do sobote, od 11. do 19. 10. 2019 [📍](#) Bife na bazenu Železniki

8. IGRE JZR: TEDEN FRTAVKANJA

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Petek, 11. 10. 2019 [📍](#) na terasi Bazena Železniki, ob 21. uri

8. IGRE JZR: TURNIR V PIKADU – DVOJICE

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 12. 10. 2019 [📍](#) Športni park Rovn, ob 20. uri

GASILSKA VESELICA: MAMBO KINGS

Prostovoljno gasilsko društvo Selca, W: www.pgd-selca.si

Nedelja, 13. 10. 2019 [📍](#) Železniki, ob 9. uri

8. IGRE JZR: ORIENTACIJA ZA OBČANE – TABORNIKI

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 19. 10. 2019 [📍](#) zbor pri pošti, ob 9. uri

VODEN OGLED ARHEOLOŠKEGA NAJDIŠČA ŠTALCA

Muzejsko društvo Železniki, T: 041 735 886

Sobota, 19. 10. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 15. uri

8. IGRE JZR: ŠAH

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 19. 10. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 19. uri

ROKOMETNA TEKMA RD ALPLES ŽELEZNIKI – RD ŠKERJANC JADRAN HRPELJE - KOZINA

Rokometno društvo Alples Železniki, T: 040 353 033

Nedelja, 20. 10. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 9. uri

8. IGRE JZR: TURNIR V BADMINTONU

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 26. 10. 2019 [📍](#) Muzej Železniki, ob 10. uri

VODSTVO PO STALNI RAZSTAVI MUZEJA ŽELEZNIKI

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec
T: 04 51 47 356

Sobota, 26. 10. 2019 [📍](#) na terasi Bazena Železniki, ob 21. uri

8. IGRE JZR: TURNIR V PIKADU

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Vsak ponedeljek od 4. 11. 2019 dalje [📍](#) Muzej Železniki, od 18. do 20. ure

DRUŽENJE OB ROČNIH DELIH

Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356

Sreda, 6. 11. 2019 [📍](#) Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

DELAVNICA ZA SPRETNE PRSTE (SAŠA AMBROŽIČ)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Vsako sredo od 6. 11. 2019 dalje [📍](#) Kulturni dom Železniki, od 18. do 20. ure

OB PUNKLU SE DOBIMO

Turistično društvo Železniki, T: 031 876 535

Četrtek, 7. 11. 2019 [📍](#) Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

BEREMO Z NASMEHOM S PSOM VILIJEM – OBVEZNE PRIJAVE (NIKA WEIFFENBACH IN AMBASADORJI NASMEHA)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Petek, 8., 15., 22. in 29. 11. 2019 [📍](#) Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

DELAVNICA ZA ODRASLE: SLIKANJE MANDAL (TANJA PREZELJ)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Nedelja, 10. 11. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 9. uri

8. IGRE JZR: TURNIR V NAMIZNEM TENISU

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Nedelja, 10. 11. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 15. uri

28. DOBRODELNA PRIREDITEV S TOMBOLO

Župnija Železniki, W: www.obcestvo.si

Sreda, 13. 11. 2019 [📍](#) Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

URA PRAVLJIC: PRAVLJICA O CESARJU, KI JE RAD POSLUŠAL PRAVLJICE (TATJANA BERTONCELJ)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Petek, 15. 11. 2019 [📍](#) Mladinski center Železniki, ob 20. uri

8. IGRE JZR: TURNIR V NAMIZNEM NOGOMETU – DVOJICE

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 16. 11. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 18.30

8. IGRE JZR: TURNIR V TAROKU PO SELŠKO

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 16. 11. 2019 [📍](#) Kulturni dom Železniki, ob 19. uri

PREDSTAVA: TA VESELI DAN ALI MATIČEK SE ŽENI

KUD France Koblar, T: 031 564 545

Sobota, 16. 11. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 19. uri

ROKOMETNA TEKMA RD ALPLES ŽELEZNIKI – RK ARCONT RADGONA

Rokometno društvo Alples Železniki, T: 040 353 033

Nedelja, 17. 11. 2019 [📍](#) Kulturni dom Železniki, ob 17. uri

KONCERT OB 25-LETNICI MEPZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV ZA SELŠKO DOLINO – ŽELEZNIKI

MePZ Društva upokojencev za Selško dolino – Železniki, T: 041 247 887

Nedelja, 17. 11. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 18. uri

8. IGRE JZR: TURNIR V ZADEVANJU PROSTIH METOV

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Nedelja, 17. 11. 2019 [📍](#) Športna dvorana Železniki, ob 18. uri

8. IGRE JZR: TEST 5 ŽOG (TROJKA KOŠARKA)

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Nedelja, 17. 11. 2019 • Športna dvorana Železniki, ob 19. uri

8. IGRE JZR: ZAKLJUČNA PRIREDITEV Z RAZGLASITVIJO REZULTATOV IN PODELITVIJO POKALOV

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Ponedeljek, 18. 11. 2019 • Galerija Muzeja Železniki, ob 18. uri

DELAVNICA IZDELAVE DRAŽGOŠKIH KRUHKOV – PARKELJ, MIKLAVŽ (OBVEZNE PRIJAVE)

Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356, E: turizem@jzr.si

Sreda, 20. 11. 2019 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

URA PRAVLJIC: LISICA IN SLADKOR (TATJANA ŠMID)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 21. 11. 2019 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

BEREMO Z NASMEHOM S PSOM VILIJEM – OBVEZNE PRIJAVE (NIKA WEIFFENBACH IN AMBASADORJI NASMEHA)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 21. 11. 2019 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 18. uri

POTOPIŠNO PREDAVANJE: PERU – NAJLEPŠI TREKING NA SVETU, HUAYHUASH IN CORDILLERA BLANCA (VERONIKA BENEDIČIČ)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Petek, 22. 11. 2019 • Kulturni dom Železniki, ob 19. uri

PREDSTAVITEV 16. ŠTEVILKE ZBORNIKA ŽELEZNE NITI

Muzejsko društvo Železniki, T: 04 51 47 356

Sobota, 23. 11. 2019 • Športna dvorana Železniki, ob 19. uri

ROKOMETNA TEKMA RD ALPLES ŽELEZNIKI – RD MOŠKANJCI-GORIŠNICA

Rokometno društvo Alples Železniki, T: 040 353 033

Sreda, 27. 11. 2019 • Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

LUTKOVNA DELAVNICA: JEŽEK ŽAN (DRAGICA TOPLIŠEK TUŠAR)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, 30. 11. 2019 • plac pred cerkvijo sv. Antona v Železnikih, od 14. do 19. ure

25. ANDREJEV SEJEM

Turistično društvo Železniki, T: 031 876 535

Sobota, 30. 11. 2019 • Dvorana na Češnjici, ob 19. uri

11. DOBRODELNI KONCERT SONČKI DOBROTE

Sončki dobrote Železniki, T: 031 838 896 E: majda.tolar@guest.arnes.si

Torek, 3. 12. 2019 • Muzej Železniki, od 9. do 15. ure

TA VESELI DAN KULTURE – PROST VSTOP V MUZEJ ŽELEZNIKI

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356

Sobota, 7. 12. 2019 • Športna dvorana Železniki, ob 19. uri

ROKOMETNA TEKMA RD ALPLES ŽELEZNIKI – RK CERKLJE

Rokometno društvo Alples Železniki, T: 040 353 033

Nedelja, 8. 12. 2019 • začetek na Športnem parku Rovn ob 9. uri

13. MIKLAVŽEV POHOD NA SV. MIKLAVŽ

Turistično društvo Selca, T: 031 378 751 E: tdselca@gmail.com

TAVERNA ROVN

DELOVNI ČAS

ponedeljek:	10 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
torek:	10 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
sreda:	10 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
četrtek:	10 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰
petek:	10 ⁰⁰ - 22 ⁰⁰
sobota:	11 ⁰⁰ - 22 ⁰⁰
nedelja in prazniki:	11 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰

Za zaključene skupine vsak dan do 22⁰⁰.

Igor Marin s.p. Otoki 21 4228 Železniki

Obiščite nas!

**Vianor TipStop
LAVTAR, SELCA**

Selca 175
4227 Selca
041/877 530

**Fjinci dobro
vemo, kaj je
huuda zima**

4x **=20€**

kupon za
premontažo

PETROL

Energija za življenje

www.petroil.si/tipstop